

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب پیژندنه

بختیالی

د کتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمپوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمېر

۵۰ روپۍ

بیه

Email/ groupm@yahoo.com

MOB. 03023809538

سرپرست: عبدالرزاق کلاسی

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هديره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

په بختیالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بڼاهسته تگ او ورکړی وو، رمضان خوهم د دې په
دنگه ونه، پند وجود، بڼاهسته تگ مټین شو چې ویې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکیت تر اولې ښځې د
ناروغۍ پروخت جارکړو د پلار، نیکه ور پاتې مخکې یې
توله د بختیالی په ولورکې د دې پلار ته ورکړه، کله چې یې
بختیالی را واده کړه

یو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري په کې
لوېدلې وې په هغو کې هم ده دوو خونو سروڼه پټ وو چې په
یوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دریمې خونې دېوالونه
پوره وو، خو پر سربې نور هیڅ نه وو یو شاتیر پر پروت وو
چې دېرو لمړنو او بارانونو تک سپین اړولی وو، چارپېره
دېوال یې یونیم گز جگ چې سربې د بارانونو او بو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه یې د سهېل په لور وتلې وه.

څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شا را لگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالورتو یوه یوه غټه موری درلوده چې د انارو

نري، نري لښتې يې پټه کي نيولې وې چې درمضان د سراي د ختيځ هم د لوېديځ له لوري د ده څه مخکې پرته وه. دا چې رمضان بې له دې سراي او پټه دې سراي پوري مخکې بل هيڅ هم نه درلود ځکه يې د بل مزدوري او بزگرۍ ته ملا تړلې وه.

بختيالي د پرې ورځې ورته وويل "زه به هم پټه کښت کړونده کي کار در سره کوم" خود ده «هو» پر خوله نه راتله، دا چې کښت له کوره د پرلري وو ځکه دی و پرېدو چې داسې نه وي بختيالي ته څوک پټه لاره کي ودرېږي يا لاس ورواچوي پټه شرمونوبه مې و شرموي. رمضان بختيالي ته د مرستې اجازه نه ورکولو وجه هم دا وه.

بختيالي هم پوهېده چې مېړه مې د داسي سوچ سپړي نه دی چې "نښې دې له خپلو خاوندانو سره پټه کړوندو کي مرسته نه کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پټه غاښ ما ته جبران جبران گوري"

يوه ورځ خو لاداسي هم وشو چې څو ځوانان پټه لاره کي يو ځای سره ناست وو، کله چې بختيالي پټه لاره تېرېده يوه ور پسي ږغ کړو "له نظره مه شي" دې يې هيڅ جواب ورنه کړو. پټه تلو تلو کي يې پر دا خندل دوی ځوانان څه خبر دي چې دې د ځان هغه عيب خوندې ساتلی دی کوم چې د دې د ښکاره ښايست "توهين کوي".

داسي به هم نه وو چې د دې ټولو به نيت خراب وو، ډېر به شاهد په دې نيت په لاره کې ناست وو چې دا ماڅيگراوبو ته ځي د تگ ننداره به يې وکړو د دوی په نيت به خداى خبر وو؟
دې ځکه پروانه په کوله چې و دې ته خپل بنائيسته تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم يې دا يقين وو چې داخلگ زما د قدمونو نندارې ته ناست دي ننداره يې کوي.

په دې ډول څو کلونه تېر شول، اوس نو بختيالی د دوو ماشومانو مور وه، يو سړى چې دې په دا څو کاله نه وو ليدلى لکه د دې لېورزى.

چې د دې دمېره د ميراث خواره زوى وو "اوس اوس له جېله راغلى وو.

له دې سړي د دې ډېر بد راتلو لکه د ملکداد چرسک تل به يې په لاره کې ناست وو، يوه لوېشت قد، نرۍ وچکۍ مخ، ژر لوى غاښونه، تار تار ږيره به يې ښه په تېلو ننولې وه (ډېره غوړه کړې) چې چوغۍ سترگې به يې تر ورځو پورې په رنجو تورې وې.

چې د اښه ورنزدې شوه ده به پر غوړ لاس کښېښودو په لوړېږغ به يې کاکړې غاړې وويلې

لگوي د پښو نوکان

خواره سې غرق د کوځوانان

په نوکان وهي لمن

لاره ژر غاړگي د ځاولن

ښائسته دى ولنک په پوره

ہـ کپنی راخی اوبولہ

دې تہ بے ہفہ متل وریاد شو "زږه پۀ داسي ځای کې دی چې لمر
یې نه دی لیدلی" کله کله به یې له غاړو سره سره نور هم څه
نه څه وویل

"ستاد لاسه خوزما خوب تښتېدلی دی تل مې ستا اندېښنه
وي.....". خو څو ورځي یې پوه کړی سړیه ولي داسي کوي خپل
کار کوه د عزتمني کورنۍ یې مۀ د خپلي کورنۍ عزت اخله،
مۀ زما او زما د مېړه نیت سرۀ بدۀ وه، که د کلي خلگو و
لېدلې بیا به تۀ پۀ خلگو کې پۀ کومو سترگو گرځې او زۀ پۀ
کومو او یا زما مېړۀ ولیدې؟

سړي سرۀ خلاص وو، ډېره یې سترې کړه، یوه ورځ یې مېړۀ
له کورۀ ښار ته لاړ ځوابي یې د د باندې وتونۀ وه، غټو کې
ناسکه "لور زرینه، زوی ځا خان" تۀ یې وویل که (انا) چېرې
پوښتنه کوله ورته "ویاست او بو تۀ لاړه راځي" وړوکی زوی
یې پۀ غېږ کې واخیست پۀ ځغاستۀ له یوۀ او بل دېوال سره د
ملکداد تر کورۀ ورغله دایې د مېړۀ د میراث خوارۀ کور وو
چې دې کله هم پۀ سترگو نۀ وو لیدلی د ملکداد له ښځې چې
یې پوښتنه کوله، دهغې پر څنگانه یې پروتۀ ډوډۍ، تر مخ
یې د شلومبو که کونجۍ لیدۀ.

پوښتنه یې ځیني وکړه "برېښمین چېرې دی" (ملکداد)
د ملکداد ښځۀ چې د شلومبو کونجۍ تۀ یې لاس وراچاؤ پۀ
هغه خونۀ کې دی

بختیالی چې پرونی یې پر مخ سما وؤ په هغه خونه وردننه شوه

ملکداد چې یوه پښه یې پر هغه بله اړولې وه، "نښت ته پروت سپیني غټي تسپې یې په یوه گوته اړولې پټکې یې پر بل بالښت ورته پروت ووده د پټکې د پر سر کېدلو هڅه کوله چې راپورته شو پټکې یې پر سر کا وؤ "بختیالی ته او زموږ کور؟" له روغېره پس

بختیالی له شرمه کښته کتل ناسته وه ډېر د زړه په زور یې د زوی کېسه ورته وکړه.

ملکداد د مسخرو په ډول له وړې خندا سره ورته "وویل زه به یې درسره غواړي"

بختیالی چې دده لخوا د پروني خاک نیولی وود پروني هغه خاک یې په غاښو کې ټینگ ونيو و خپل ماشوم یې په غېږ کې واخیستو ولاړه شوه، له ډېره تهره یې سرد دروازې له چوکاټه وواهه.

ده په کټ کټ وخنډل "زه به یې پوه کړم".

په لاري یې له ځانه سره فیصله وکړه چې پلار او زوی سره خبر دي په دې بله ورځ چې اوبو له لاره، د کلي بنڅو ورپورې خنډل، ټوکې یې ورسره کولې "خواره شې ته یې څه پروا کوي لېوړزی دي دومره پټ حق راست دی ټول ماڅیگر په لار کې درته تېر کړي".

بختیالی چې په لاس رسې کښوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کټ کټ ویې خنډل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دي څنگه چل وکړی؟".

بختیالی چې له (څا) راکښلي اوبه په گوډي کې تویولې په کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ په غره کې په مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود په یو کار پسې وو، تر ما چې تېر شو، په تلو تلو کې یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو موږ په کیږدی دننه شوو.

ما بنام دی هم راغلی زموږ کیږدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم دا دوس اوبه که مو راکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مورکې ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لورکې راکړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پټه کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې به زه له کېږې راووتم په هغه لور به مې وکتل سړی ډېر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو په بهانه له کور راووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته غم

نہ لڙي سهار راسي پر دې خاي کښېنې تر ماښامه د چا
په عزت کې نه يې د خلگو عزتونه اخلي .....". سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا را روان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس را واچا وو، ما هم غېږ وړباندې
وگرځوله، دې زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړې، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وتاړه، زه
کور ته لاړم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم څرخي وغورځاوه.

"پر خوله لاس ونيسه چې ويل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو .....". زه حقه جېرانه
کښېنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو ښځو په کټ کټ
خندل

يو بلې ته ويل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې
ښځې سړي غوڅار کړی دی دا ټول خو يې هوس وچ کړې".
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کښېنولې
چې تاسو يو گړۍ پس راپسي راسی زه دی گورم که وو
بختيالی چې راغله دی په لاره کې ناست وو دې گوډی پر
لوړه کښېښوی دده په خوا ورروانه شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو" دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د ووبې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دی ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړې هغه را اخيستې رسۍ يې پر واوله ټينگ يې

وتارۀ راکش یې کړې د لاري منځ ته دې خپل ګوډی پۀ سر
کړې روانۀ شوه ددۀ زورونۀ، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کړه څوک به مې ووينې بیا مې توبه ده داسي به
نۀ کوم یو ګړی وروستۀ شاته پاته نښخو د دې پردروغو
خندل را روانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پۀ لاره کې یې
چرسک تړلی ولیدو ټولې حېرانې شوې.

چرسک پۀ خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یې
وښخو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کړې.
نښخو له ډېرو ګپو پس خلاص کړې بیا چې بۀ هر وخت نښخو
ولیدی ور پسې ناره بۀ یې کړه "بختیالی چرسک هغه دی
"وايي خبرۀ چې ترننه غاښه ووځي ترننه غره اوړي سوکه
سوکه د چرسک پۀ تړلو د کلي نراو نښخه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار .....

بختيالي سهار وختي ولي جامي پٽي سڌري ورڪڙه
رمضان ماجت (جومات) ته لڙه.

بختيالي ڙر ڙرخيل لمونڇ وڪرو ماشومان هم را وينن شو
په بستره ڪي يو، بل ته خپل په نڪريخو سره لاسونه ٻنڪاره
ڪول.

دي تودي (گرمي) اوبه، يو لوي تال راواخيستو پر خپله
لور يي ريغ ڪڙو.

"ڙريني ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرپولم ته به
اوبه پر اچوي ڙرينه له شه ڇنڀه وروسته راپور ته شوه لاس
يي له نڪريخو پرپولو.

خپلو سرو لاسونو ته يي ڪتل چي اوبه يي په لاس ورڪڙي
دي خپله خوانبي په غيڙ ڪي راپورته ڪڙه وڙوڪي لور يي
اوبه پر تيولي سريي ورپرپولي ٻني پاڪي جامي يي په
واغوستي شاوخوا يي بالنستونه ورڪڙو ڪنبي يي نوله.

د خوانبي ترخوله يي دالفظونه دا بي را وتو چي هسي دا
په پوهده "رمضان چيري دي" مورې هغه ماجت ته تللي دي
نن د لوي اختر ورڇده.

چي د بختيالی او خواني خبري ختمبدي درمضان توخي
شودننه راغلي د مور د منخلي سر، پاكو جامو د پر خوند
ورکړو دا هڅه يې وکړه چي د خواني په حق راسته نرور په
غېر کي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ کړي خوداسي يې
ونه کړو خپل واره يې په سترگو شو.

د خپلي له کنبو سره سم يې پر مور غېر وگرځوله مورې
د اختر دي مبارک شه.

بختيالی ته يې مخ ورواړو بڼخې "د اختر دي مبارک شه."
له زرينې سره يې په لاس د اختر مبارکي وکړه
خپل واره واره زامن يې په غېر کې پر يو، بل ځنگانه
کښنول بختيالی پياله ورکړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر ورکتل "بڼخې
چای خو مې په حاجت کې وخوړې"

بختيالی چي په نکريڅو سره لاس کې هگۍ ورمخته کړه.
ته دا پياله درپورته کړه يوه هگۍ به هم ورسره وخوړې."
رمضان چي يې هگۍ له لاسه نيوه "بڼخې هگۍ دا هلکانو
(ماشومانو) ته ورکړه." ماشومانو په يو ريغ وويل بابا مات
يې راکړه، بابا ماته يې راکړه

رمضان چي هگۍ سپينه کړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
ورکړه که يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي کړي وي که څه هم د
په غوږ ننه نه اوريدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کړه ، نه موري اختري له څه دى چې د اختري روپۍ وای ته
به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بيا د
مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زويه له يو چابۀ دي
په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهخي له پورو د سر تر ښکړه شوم
څوک پورنه راکوي" دلته يې له توخي کولو سره سا سمه
شوه په اوله خبره يې پوه شو.

"زويه چې بختيالي راته وويل موري نن د لوي اختر ورځ
ده ، زړۀ مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ينه)
وخوړې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختري
مې نه دى کړى ، خبر گاونډيان به برخه راوړي په هغه کي
به د ينې خاشه وي بختيالي لوري چي را يې وړه په مالگه
يې ښه تروه کړه د خولې خوند به مې لږ په سم شي"
رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به يې کړو ، د مور به
يې وارنه وو لوري يو چا برخه نه راوړه؟.

بختيالي "نه موري چي را يې وړي زۀ يې دستي در پخوم"
ته بې غمه شه د گاونډيانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې
دوى د مور پوښتنو دومره سترې کړو چي اخير يې په
لويه ږيره په ژړا شروع وکړه.

بختيالي ورنژدې شوه "سړيه په ژړا يې سرته سره ورځي ،
داسي به وکړو ، چرگ خو لرو هغه به ور حلال کړو (ينه) به
يې پر وور ور پخۀ کړو دا يې په خوند څۀ پوهېږي؟"

رمضان د بختيالی په خبرو لږ ډاډه شو سترگې يې له
اوبښکو پاكي كړې زرينه ته يې اشاره وكړه دواړه سوكه وو
تو پلار او لور دواړه په چرگ پسي خغاستو. بختيالی
خوابې ته ناسته وه، د همسايه ماشوم برخه راوړه،
بختيالی ته يې وويل "تروري (ينه) هم پكښې ده مور مې
ويل دا به پروور پخه كړي، دوى اخترى نه دى كړى، زړه
به يې ورته كېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر يې ووربل
كړى پر (ينه) يې مالگه واچوله پر وور يې كښېښوله هغې
ته ناسته وه، لور ومېړه يې له خوا او خاطره وتلي
(هېرشوي) وو، چې د لور يې چغې شوې دا ورولاړه شوه
د سراى تر دروازې ورتله لور يې دروازې ته را ورسېده
پرونى يې په لاس كې وو په ژړا كې بېرته وگرځېده هله
مورې بابا (څا) ته ولويدو دې هم ورسره چغې كړې دواړه (څا)
ته په خغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (څا) ته، هغه (څا)
چې د ياغي شنو كوترو د اوسېدو ځاى وو، تر هغه د (څا) پر
غاړه لېونى گرځېدې.

ترڅو چې كليوال يو يوراتلو د چالاس په وينو سره، د چا په
وينو سره چاره په لاس كې، چا د يو پر توگ برسېره بل
اغوستى، د چا برخې په لاس كې كه هرڅو يو له بله پوښتنه
وكړه چې څه ډول (څا) ته ولويدو له (څا) يې څه غوښت؟ يوه
زرينه خبره وه هغه په چغو سر وه لكه لېونى پر (څا) چارپېره
گرځېده چې كليوالو د شنو ياغي كوترو همسايه رمضان مېړا
وكښو ماچت ته يې يو وړى يو غټو كى زوى ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خونه له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
 بېخي سترگو ديدنه کاؤ، ورپر کي زوی يې ژړل دې هغه را
 پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوښکې يې په ماشوم
 کې تويېدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
 (لوگي) کم شو دې خواښي ته وکتل تر خولۀ يې څگونه راغلي
 وو، دې ماشوم بهر ته کښېښوی خواښي يې را پورته کړه خولۀ
 يې ورپاکه کړه او بۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
 چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وړوله په خولۀ کې يې
 ورکوله چې کله بۀ يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه بۀ يې
 کوله دوی بۀ ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
 چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

بختیالی سهار وختي وور بل کړی وو، د نغري پر غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل. سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاوو "چې نن به یې څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه یې په ناز را پورته کاوو".

زرینه له دباندې راغله "مورې! دینک کا کا راغلی". دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي، زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر کښېښودو، د خپل لاس ښکاري یې کښو ته کا کا، زمور رپورټ یوه مانا نه لري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، پټه (څا) کې لوېدلې دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی دی.

دینک له جای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودې ته هېران یم دومره لرې یې له کوره (څا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالې ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
ځای کول "کاکا زرينه وايي چې موږ له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هله یو څوک په (څا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (څا) ته سرور ښکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرينه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونيسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وايي «ته زه پۀ تاخيله نه نيول کيږي» کار به له چله اخلو.
دينک چې پۀ لاس کې خلی پۀ وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښه وي.

بختیالی پۀ قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خو درته ومې
ويل، له دې څه به کار پۀ چل اخلو، نور وس خو زموږ نه پۀ
رسېږي".

دينک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پټکی یې پر سر
پيچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوښه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار ږدی، زه هم پۀ شپۀ تیاریم، هم پۀ
ورځ".

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
پۀ پغو شوه، پلار یې ماجت لاړ، پۀ ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ ږر وړاوه،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقعۀ څه وخت پېښه شوه، او ده له
(څا) د اختر پۀ ورځ څه غوښت؟".

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما د اشک
دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کورتو د نیولو
هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
ویلي وي چې د کورتو بنسټ یې ښه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
وخوره، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟" ده د اختر
په ورځ له (څا) څه غوښت؟

بختیالی چې یې بالنسټ و څنگ ته کېښودې، کېښېسته ټوله
کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟" له ما خو یې
ورځونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
مورکې صبا خپل کورته لاړ شې. په کیسه کار مه لره. زه په
خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری."
"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
تل له ځانه سره دا وایم، کاش ادا مي لور نه زوی وای."

بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښکلي، بل زه پر دې ویرېږم
ماشومان را وژني."

دریم ماښام یې د مېړه میراث خور، ملکداد کورته ورغلی
"بختیالی دا ماشومان در روان کړه، در څه کورته. څه کوي چې
له دې ورو ماشومانو سره. په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلتہ بڙ دې لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ بڙ دې پام په بله شي.

دې لرگي ته لاس کړو "وزه، تۀ چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار بڙ دي نه وروژلی."

ملکداد چې په غاښو کې نیولې د برېت وېنستان پرېښول "نۀ بختیالی، تۀ هسي بدگمانه شوې یې، گمان مۀ کوه، گمان د ایمان زیان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واریې پر کاوۀ، دی ووتو. بختیالی چې څو ورځي پس ورغله سنگین ته "پۀ ما خو تۀ خبر یې، مېړۀ مې مړ شو، بل سړی زۀ نه لرم، چې ستا فصل درپالي، دا فصل له یو مسلمان وراوله چې بیه یې کړې چې څومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگین که څه هم غځېدلې پښې را ټولې کړې. بیرته یې هم یوه پر هغه بله واړوله، را پورته نۀ شو.

بختیالی هم دا محسوسه کړه چې دی وایي زۀ هم یو سړی یم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه یې کوله."

بختیالی که څه هم د سنگین له خوا د پروني ځاک نیولی وو، بیا یې هم سنگین یوه سترگه لیده "نۀ نۀ وروړه، گوره چې ملکداد ته یې ورنۀ کړې."

سنگین چې د دې یوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زۀ بڙ یو څوک پیدا کړم چې بیه مې کړي. ستا روپی بڙ وروړ کور ته دروړي."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم پۀ څليرويشت زره بيه کړي، پۀ څليرويشت زره کي ستا دريمه، اته زره کښه، ما لس زره در کړي".

بختیالی هغه روپۍ ورنیولې "وروره کور دې ودان".

څلور میاشتي يې پۀ دې تورو دېوالونو کي پۀ دې تیرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې میاشتي پۀ اوله شپۀ څلور، پنځۀ سپين ږيري، يو د کلې مولوي صاحب راغلوؤ، له روغپه پس مولوي صاحب له جبهۀ تسبي را وکښې، تسبي يې بیرته و جېب ته کړې چې پۀ خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پیدا کړي یو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه پۀ دې چې پۀ دین د اسلام دي ..... اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ پۀ مذهب کي داسې دي چې کومه ښځه د مړوښۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېړه کوي، موږ د دې د پاره راغلي یو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ویده زوی کالی سماوو "مولوي صېب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښۀ شو چې تاسو راغلاست، زۀ مو پوه کړم، اوس به مېړه ضرور کوم، یو خو به ځان له عذابۀ خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو یو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زۀ سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښۀ دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زۀ به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چې دوباره راکښلې تسپې جېب ته اچولې "بختیالی! ته پرېدي خلگ څه کوي، دا خپل میراث خوار دي بې واده ځوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډېرې دي، د هیڅ کمی به ورسره نه وي".

بختیالی چې سرکښته څړولی وو، د نغري پرغاړه بې پټه واړه خلي لیکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سړی خو بېخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی نخرې مه کوه، دا سړی دې خدای قریب کړی دی".

بختیالی چې پټه لاس کې وړه لښته، پټه جار کې وغورځوله "مولوي صاحب! نه بې کوم چې پر سړي را وتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجید) ته ور واپاړو "بختیالی ستا خوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که بې پټه رضا زوی نه کوي، سبا دې پټه زور پټه کوي".

بختیالی چې مخ بې ماشومانو ته واپاړو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وایي «پر لمانځه مي ودرې تۀ، وایي به بې څوک».

مولوي چې پر ږیره لاس تېراوو، سترگې بې پټه بختیالی کې وې "بختیالی موږ سوال درته کوو، مه ځان بې شرمی ته جوړه وه، مه دی، سبا که بدنامه شوې، بدنامي خودي د ده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پټه او سوکه، سوکه پټه لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه ڪي. و يونيم گز دېوال ته پٽه ودرېده، دوی سره
ږغېدو. خبره مجو (مجيد) اکا کوله.

مولوي صاحب دا خبره لکه چې ريښتيا ده چې دا سړي د
ملکداد زوی وژلی دی.

مولوي صاحب "هو مجو په دې ڪي شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وويل.

مجيد اکا "مولوي صاحب! بيا څو پکار ده چې موږ په دې خپلو
ږيرو کي توکړو چې پر نيمه شپه، د وړو يتيمانو په کور کي
ناست يو، ومور ته يې سوالونه او زاري کوو چې ته و يتيمانو
ته د پلار قاتل ور پلار ڪړه.

مولوي صاحب "مجو موږ څو يې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره ميراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت ڪي به بيا گزگ نه کوي.

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختيالي نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سينه ږغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختيالي نه ده خبره.

مولوي خير دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخږې
وکړي بيا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي.

مجو ته څو خبر يې. د ملکداد تر مخ ډېر لوی، لوی سړي نه
ئي ږغېدای. بختيالي څو هم څه بالېسته نه ده.

مجيد اکا: "مولوي صاحب! کومه بالېسته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي...

قام د ډېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالېسته

ماڻيگروهي لمر ٿانگه پر تابلنسته جنگيده
 لچ پي مات وي دا ورغبنسته ترمرو بهه وه بالنسته.
 دې غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور ڪرڻ چي راغله پر
 بستره داسي و غڻيده، لکه له دې سره چي هيڻ ھم نه وي شوي،
 تر سهاره پڻ خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
 سترگي پي رنبي وي، داسي پي محسوسوله لکه دا چي بالنسته
 وي.

خوشی پس چي بختیالی یو سهار را پورته شوه، د
پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چي
د کورد خونی دروازه یې کولف کړه، راووته د
خپلو ماشومانو تر غوږو یې خادرونه ووتل، روانه شوه.
په لارې چي څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخي ښه خان سره
ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چي بهرته وگرځه، نن ورځ
سپېچنه ده (سړو کي) بیا یې توکل کړی ماشومان یې په مخه
کړو، روانه شوه.

غټو کي لور او زوی یې ښه وو، هغه ډېر وړکی وروړدوی په
غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټو کی دې په غېږ
کې اخیستی وو.

یو وخت چي یې پر پښو روان کړی، لورکی یې تر لاس نیولي
وو، د بختیالی ورپام شو، کمیس یې په غاړه وو، پرتوگ
یې نه وو.

دلارې په منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې
پرتوگ په ورپه پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو په تگ
ورسره روانه وه، ماښین به وو چي پراخ راغه یې په سوکه،
سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر
چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، ډوډی یې

راواخیسته، پیاز یې سپین کړی، دودۍ یې پورې
وخوړه، ماشومان او ځان یې په لپو اوبه کړو، هم یې د
ماپنښین لمونځ وکړی بیا یې مخه وکړه.

اوس نو د بابا کور ډېر لرې نه وو، په تلو، تلو کې د ما
شومانو دې ته پام شو، ناره به یې کړه، له هغې خوا به یې
دره کې ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دا رنگه روان وو، د بابا وکور ته یو مغزی (لورۍ او کړۍ لاره)
پاته وه، مېده، مېده، مېده شاخوکی هم شروع شو.

په مغزی ورو او بښتو، د بابا کیږدی یې وپېژندله، چي ولاړه
وه، ډېر یې زړه ښه شو چې مېلنې (د کوچیانو کلی) ته لا په کډه
نه وه تللی.

د بختیالی د وړې خورکۍ زرکې چې دوی په سترگو شو،
نارې یې کړې "مورې! خورکۍ راغله".

مور یې مخ له وراغله، لاس یې په اوږو وو، پر بختیالی یې
غېږ وگرځوله، کور ته چې ورغلو مور یې تبخی واپړو،
دستي یې چای پخې کړې، مور چې یې چائینکه را کوزوله
"بختیالی! دا ماشومان به دې په یخ وژلي وي، وار به دي
کاوو، چې ورځ توده شوې وایي بیا به راغلې وې".

بختیالی چې په خپلو تودو لاسو کې د ماشوم لاس نیولي وو
"مورې! بس تر وس مې تېره شوه، نور مې نه شو غفلای".

دوی ته یې چای وراوړلې، دوی چای څښلې، مور یې ښې
نورې او سپینې غوښې په کټو کې واچولې.

ماڻھام ته پيءُ بابا هم راغلي مڙهي پيءُ وڃوڪو، پيءُ سڀ پيءُ
دڻه ڪري.

له روغڀه وروسته پيءُ مور ٻڌه غٽه ڪاسه، وڃه ڏوڏي ور
واروله، پيءُ بله ڪاسه ڪي پيءُ، ٻئي توري اوسپيني غوٽي. د
ڏي سترهي ماشومان ڇي پيءُ تورو سڀنيو مارڻ شو، خوب
ورغلي.

مور پيءُ وٽولو ته ڇاي ور هوار ڪري، يو يو پيءُ ترلاس
نيو، ڇاي ته پيءُ ٻيول.

له هغه وروسته پيءُ ڇراغ ڪي تهل ختم شو، بابا پيءُ بالنست ته
پروت وو، د اور پيءُ رڻا ڪي ڏي ليدو ڇي ڊپٽڪي ڇاڪ پيءُ
خوله اور ٻرتو پوري منبلي.

له ڏي خبري سره سم را پورته هم شو "لوري! دا ڊپر وخت
ٻار ته ٺهيم تللي، ڇڪه تهل نشته".

پيءُ خبرو، خبرو ڪي بيا ڏي ته راغلي "بختيالی! دا خبره
خومره حقيقت لري، ستا مڙهه ڏي خلگو وڙلي دي، لوري ڪه
رينستيا ووايم، زما اوس هم يقين نه راڃي".

بختيالی ڇي سترگي له مور هه ده ته، ور وارولي "هو بابا
زرينه ورسره وه، هغي پيءُ خپلو سترگو ليدلي دي".

بابا "دا ته ڇهه وايي؟ لوري هغه ورڇ خو هم تادغه وويل، خو
زما يقين نه پراتلو".

بختيالی "دو ڪيسي دي بابا، يوه خودا ڇي مايي زوي د
اوبورگو پيءُ لار ڪي وٽاره بل پيءُ زما له مڙهه مڇڪه غوٽه".

بابا : "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواري ؟، هغه خو بې وماته راکړې ده".

بختیالی : "بابا پۀ کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نۀ ده ، دا مخکھ ډېر اوږدۀ او وسارۀ لري ، د دۀ د مخکې پۀ میان کې ده ، د دۀ مخکھ بې سره پرېکړې ده ، دۀ دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دخان کړي ، وموږ ته د دې پۀ بدل کې بله مخکھ راکړي .

پۀ خو ، خو واره بې خلگ ورته راولېږل ، خو دۀ سودا نۀ ورسره کوله.

زوی بې بیا چرسک ، غل او بدره دی ، دا خو کاله پۀ جبل کې وو ، چې راخلاص شو بیا بې دا حرکتونه کول .
توله کیسه بې بابا ته پۀ زېر و زور وکړه .

بابا بې پتکې پر سر کړی ، د ولاړېدو هڅه بې کوله "و خورې دا دی مخ لکه د سبب کښته . (توکه بې پرې وکړه) خو مخ بۀ دې وربښکاره کاوؤ ، چرسک شی وو ، هغه د وربندارې پۀ عزت خۀ خبر دی . چې ستا مخ بې لیدلی وای ، بله ورځ بې پۀ خدای که ستا پۀ خوا کتلي هم وای .

د دۀ خو دې قد و قامت ، ښاهسته تگ خوښ شوی دی .
بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملا مته یم ، مور خوارې پۀ خو ، خواره راته وویل ، دا مخ مۀ پتوه ، دا مخ پتول بۀ دې یو ورځ پۀ یوه لویه بلا واره وي ."

بابا چې خادر اغوستو: "سم يې درته ويلي دي" پښتنو کله
کلا گاني درلودې؟، کله يې ښځې په پردو کې نغښتې؟
، لکه دا اوس چې موږ کوچيان يو.

ټول پښتانه دا ډول ازاد خلگ وو، داسې ازاد ژوند يې وو
لکه دا موږ، د اکثرو کيږدۍ وې يا يوه، يوه خونه، چې چا،
چاردېوالي پېژندله نه، دا زموږ په ډول يې ښځو کارونه کول
، دا بېخي لږ وخت کېږي چې په ښځو يې مخ پټول او پرده
کوي، پر کورو يې چاردېوالۍ شروع کړې.
خو اوس يې لا د ډېرو کورو چاردېوالۍ نشته، خونې يې ته
په خپلو سترگو وينې.

لورې! زه اوس څه وکړم؟".

بختيالي چې يې خپلۍ سمولې "بابا ته هيڅ هم مه کوه، مه
په دې کيسه سر خلاصه وه، مه کار په لره، نه ستا لاس په
ښلي، زه پوه شوم او زما کار.

ته ځان داسې واچوه چې زه بېخي په هيڅ هم نه يم خبر. شپه
ډېره تېره وه، سهار نژدې وو چې دوی ویده شو.

سهار چې بابا له مېږو سره ولاړ، مور يې اوبو ته.

دې صندوق خلاص کړی، د هغه سړي او بابا عکسونه يې را
واخيستو، پکښې وېې کتل، هغه عکس يې پيدا کړی، چې
له شاپه شنه قلم يو څه پر ليکلې وو.

ورځ تېره شوه، شپه راغله، بابا ته يې وويل "زه سبا کور ته
ځم، ته يې غمه شه، که چېرې پر ما يو تکليف راتلو، زه به
ضرورتاته حال درکوم".

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پۀ واخلي ، یو مږ
در کوم ، تۀ خو بې اوس له ځانه سره نه شې بیولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې".

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخیست ، د کور پۀ لور را روانه شوه .

ماڅیگر غټ وو ، لمر و غرسه ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تیاره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ورکړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې یو ، یو ویدېدو ، اخیر دا هم ویده
شوه .

دویم وار بیا هغه څو سپین پیري او مولوي صاحب
چې یو مجو اکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختیالی غټو کي ماشومان ویده وو.

یوه دا، وړوکی زوی په دې ډول ناست چې د وړوکی زوی سر
یې پر ځنگانه یښی وو، ځنگون یې ښوراوو، الله الله یې
ورته کول "الله کوټ لئو دلتنه مه راخته گیدو، لالی ویده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې رغ شو
"بختیالی تا او ماشومان خو ویده نه یاست؟".

دې یو گړی غوږ کرار کړی، دویم وار یې رغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه یې خلاصه کړه.

د مولوي صاحب له مخه یې ویده ماشوم واخیست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.

له حال احواله پس، مولوي صاحب پر پیره لاس تېراوو، په
خونه کې یې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا نسخه دومره
دلوره رغېږي، داسې خوبه نه وي چې یو څوک په دې خونه
کې ورسره ویدېږي.

بیا یی پئه نصیحت کولو شروع وکړه ، پئه نصیحت کولو ،
کولو کې یی بیا د نکاح خبره وریاده کړه .

بختیالی مخ وروړاوه ، لاس یی له خولې واخیستو "دی خو
بئه شرم نه لري له خدایه به نه وېرېږي ، تاسو خو له خدایه
ووېرېږئ ، د خدای جواب به څنگه وکړي ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نه لري ، خدای به دا پوښتنه نه کړي درڅخه
وه چې دې کونډې او ورو یتیمانو ، پئه دې تورو دېوالو کې
پنځه ، شپږ میاشتي تېرې کړي ، تاسو یی یوه هم پوښتنه
وکړه ؟"

مولوي صاحب جېب ته لاس کړی تسپې یی راکنښې "هو
بختیالی ملامت یو" .

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نه راوښتې
"مولوي صاحب ! که تاسو راشئ که نه شئ ، پر ما د اشیئ و
ورځ هغه رنگه تېرېږي ، ژړوي مې دا ځای چې څنگه پئه دې
دومره کلې کې یو سنت وهلی نشته چې راشي د دې ورو
ماشومانو حال وکړي چې څه حال مودی ، یو څه پئه کور کې
لري که نه یا خونارو غه نه یاست ، دیو ظالم له وېرې ټولو
سترگې پټې کړې دي ، څو میاشتي وشوې چې زه او دا واره
پئه دې سرای کې شپې او ورځې تېره وو ، بیا چې وارد ده
شي ، نه له دې خپلو سپینو ږیرو شرمېږي ، نه له ما ، نه د دې
ورو یتیمانو له حقه وېرېږي .

تاسو که نه له خدایه وېرېږئ ، نه د ماشومانو له ازاره ، زه هم
د مېړه هم د یتیمانو له حقه وېرېږم ، دا منم چې زه یوه ښځه یم

، هیڅ مې هم پټه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین ږیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته له ونۍ یې چې د وړې نجلۍ خبرې مني ؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .
"مولوي صاحب ! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه له ونۍ یم که تاسو یې لارې ، پټه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پټه خدای که ما د ملکداد زوی وکړی ."
دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وځنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پټه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ، داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پټه لاس کې وو ، د خونې ومخته پټه سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سړي را وتړې لاهم ، دا نېکي وکړه ، ما له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه بهزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پټه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پټه هنر وړلای شو ، نو دا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پټه هنر وړلای شم ."

يوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې پنه هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی پنه خوشالي وکړې
، زده زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا دده زوی وژلی دی.

بختيالي چې دده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېړانه شوه او سوچونو واخيسته.

"يو خوبې زما مېړه رامې کړی او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مېړې څخه به په چل کار اخلم."

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوې شپې مهلت راکړه."

ملکداد "دوې نه، درې ورځې مهلت درکوم."

له ځان سره يې واړه، واړه خنډل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې ايلېريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بڼه
ناروغه ده، که دې يوزر دوه روپۍ راکړې، ډاکتر ته يې
وړم."

ملکداد خنډل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بڼه خودې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړې."

دەبێ لە لاسە روپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هەغی خواراشم."

دی پە دروازە کێ و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بە راخې؟"

دەم د بختیالی د کورپە لور سترگې و روارولې، پە زە
کي بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېبې پر هەغە خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە ورغلی یم نە بې مور، دوې
شېبې لە لور سرە کوم."

دە بېرته مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بې خندل
"هه لکه دینکه دوې ورخې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."
دینک روان شو، خپله بنسحه بې ډاکتر تە بوتله، د شېبې
بختیالی خپله غوڅه تیاره کړه، خو واره ووتە، شاوخوا بې
وکتل، خوک نە وو، نە د چارنغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیرې توخه درتله، پر خوله
لاس نیستی."

خان بې بنه مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال له سایبې سره، د خور لسم د سپوږمۍ پە رنای بې ډېر
پە چټکي گامونه بنودل چې سپوږمۍ به پە وورو کې پته
شوه، د دې به سا سمه شوه، لکه چې وایي "اوبو اخيستی
خگ تە هم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غورې شو چې تر شا بې وکتل، سپی و
سپی وو، مېږوی بې کنبلي وو، د غاړې خنخیر او مېږوی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې که له وېرې ښه تر خوله نه وتو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا ورور سېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر سترې کړې
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا ښځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان ورور سېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړی لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپي پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژغوني ښه وویل "مورې! زموږ سپي؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کابیرته راځي،
کور ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټي راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته ور وښودی.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ور سېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
وکړه، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ور سېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی،
څومره ډېر موټران دي پکې چې کله يې د خړه ټانگه وليده
، نارې کړې "ادې ادې هله وی په خړه يې گاډۍ پسې کړې ده
، سړې پکې ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
لمن يې نسته ، تر شا د چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
رنگ په رنگه لوتي تړلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
چې دا څنگه شيان دي ، خوبس حېران دريان يې يو بل خوا
ته کتل.

د رايوړپه ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
درېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک د راځي ، پر چوک له يو چا
پوښتنه وکړی ، هغه به يې دروښايي ، ډېر مشهوره سړی دی
، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ورکېسته شو ، دوکان ته
ورغلی ، يو سپين ږيرې سړي ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
کړی.

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپڙندلي، پءُ سڀينو چشمو کي يي سترگي
 دينڪ ته ور وارولي، پءُ وڙه خدا کي
 ”وبخنه، بهخي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينئر
 زوي يي؟“

دءُ چي د شاه جي و تڪو سڀينو وڀستانو ته ڪتل ”نه نه نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينئر لور او لمسيان تر تا پوري
 را وستل، ماته اجازه راکره، زءُ خم، د کرايي موٽر مي
 راوستي دي.“

دءُ چشمي له سترگو لڙي کولي ”د خداي بنده، خو پءُ بس کي
 به را تلاست، دومره کرايه؟“

له ڊهره سته پس، شاه جي رخصت ور ڪرو.
 دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خداي پءُ امان، نوره
 کيسه به بيا بختيالي درته وکري.“

بختيالي او ماشومان يي د دوکان مخته کڻسته ڪرو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالي سره روغبڙ وکڙ، د خپل
 همسايه رکشه يي را وڃوڻسته، بختيالي او ماشومان يي
 کورته ولڀڙل.

کورته چي ورغلو، د رکشي والا د شاه جي ڀڄه پوهه ڪره
 چي ”داد شاه جي مېلمانءُ دي، بهخي له لڙي راغلي دي،
 بايد ڀڄه خدمت يي وکڙي.“

د شاه جي ڀڄه جيئنه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي ڀڄه نه
 شوه، پءُ ڊهر زحمت يي بختيالي پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيئنه د بختيالي او ماشومانو ته ڊهره جهرانه وه.

بې پامه يې اوف کړو، ولاړ شو، پر لمانځه ودریدو.
بختیالی ته ورپه یاد شو

”رينيتيا، رينيتيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامهٽ نه نيول او بل يي د خاورو تيڪي مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيئي شني چاي راوڙي، پيالي يي ورڍ کولي دڻ ڇنڀلي، بختيالي ته رڻ غبدو ”ڙهه او جيئنه پڻ دڻ کور کي دوه پڻ دوه يو، يوزوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پڻ سراي کي اوسي، يوه دي پڻ دڻ ده چڙ له موڙ سره پڻ دڻ سراي کي گلهه اوسي او بله خوشه دي دا ده چڙ دڻ ڪوڇ پڻ اخيره کي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس ڙهه او بچيان به پڪڻي اوسي.“

شاه جي دٻال ته نزدي شو، شا يي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله يي، يو ڪار ته وڪڙه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جوڙوي، نو دا انتقام اڃي ستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر ڇڻه اسانه دي.“

شپڻ سهار ته نزدي وه چڙ دوي ٽول ويده شول.

بختيالي ته دا ڇڻه عجيبه ٻنڪار ٻده چڙ هلته بيخ وو. موڙ پڻ خونو کي ويد ٻڌو او دلته بيا گرمي ده، د خلگو گرمي ڪيري.

”رينيتيا، رينيتيا، شاه جي چڻي به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامهٽ نه نيول او بل يي د خاورو تيڪي مخته شوده.“
 شاه جي چڻي لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيئي شني چاي راوڙي، پيالي يي ورڍ کولي دڻ ڇنڀلي، بختيالي ته رڻ غبدو
 ”زه او جيئنه پڻ دڻي ڪور ڪي دوه پڻ دوه يو، يوزوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پڻ سراي ڪي اوسي
 ، يوه دي پڻ دڻي ده چڻي له موڙ سره پڻ دڻي سراي ڪي ڪله
 اوسي او بله خوشه دي دا ده چڻي دڻي ڪوڇي پڻ اخيره ڪي،
 زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي
 اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به
 پڪڻي اوسي.“
 شاه جي ديوال ته نزدي شو، شا يي وهله ”سمه ده چڻي ڇنگه
 ته خوشاله يي، يو ڪار ته وڪره، ضروري هم دي، ڪه زخمنه
 جوڙوي، نو دا انتقام اڃي ستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر
 ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چڻي دوي ٽول ويده شول.
 بختيالي ته دا ڇه عجيبه ٻنڪار بهه چڻي هلته بيخ وو. موڙ پڻ
 خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د خلگو گرمي ڪيري.

که بیا موږ ستاپه ځای کې یوه شپه هم وکړو، له موږ سره روپی
ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار ښودنه کوه، نور موږ له
تاهيڅ هم نه غواړو.

شاه جي خاځان له ځان سره بوتلو، له بختیالی پته پته یې د کور
پر سامان، څه د ځان روپی ور کړې، سامان یې راوړو.
بختیالی خپل کور سم کړو.

شپه یې د شاه جي پته کور کې وکړه، پته سبا له خپل کور ته دا
او زامن بیا ده نوي کور خاوندان شول.

یو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب
چې ویني، د ښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې
بېخي فرق نه وو.
مياشت تېره شوه.

یو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال
احوال کولو پس یې له بختیالی پوښتنه وکړه "د څه ضرورت
خو نشته؟"

بختیالی چې د جامو له مینځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی
لستونی یې خوراو "نه نه شاه صاحب، دهیڅ ضرورت نشته
، که چیري د یو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر
دې که صلاح راکړې چې خاځان پر یو کار ولگوو؟"

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو "ا خو ډېره ښه خبره ده،
تاله خاځانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي یا یې کوم
کار خوښ دی؟"

بختيالي جي هفتي وارهه "هسي يي پر يو کار ولگو، پءُ
مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم دانءُ کوم."
شاه جي جي خيلي چشي پءُ سپين دسمال (جي يوه شنه ليک
هم پکني تيره شو) پاڪولي "تءُ تءُ داسي نءُ ده، خبر زءُ بءُ
سوچ پرو کرم."

پءُ دې بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلڪ بل ور سره وو، خاхан
بي ور سره کرم "له دې هلڪه سره لار شه، خو ورخي پءُ بنار کي
تيره کرم، هلڪان بءُ وويني، خوک خءُ کار کوي، خوک خءُ کار،
جي کوم کار دې خوڻ شو، وماته بءُ ووايي، هغه کار بءُ که خبر
وو، پءُ صلاح شروع کرم."

خاخان لارو، خو ورخي يي له هلڪانو سره تيري کرم، چا
گنجي، چاصدري، چا د پلاستيڪ لو تي، چا نسوار خرخول
، چا کاغذونه ٽولول، چا خءُ او چا خءُ خرخول.
پءُ خو ورخي پس شاه جي له خاخانه پوڻسته وکرم "کوم کار دې
خوڻ شو؟"

خاخان جي خيله خرچنه گوته پءُ غائبو کڻي کڻيله "زما د پالش
کار خوڻ دي."

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو ورو کي صندوق، برش او پالش
سور او هم بي تور ورته رانيول.

خاخان جي له هغه دوڪانه ووتو بيا بي ناره کرم "پالش، پالش."
د پالش کار بي شروع هم پءُ دې کرم جي ده ته دا نارې ڊر خونڊ
ورکاؤ، پالش، بوت پالش، يوسري خيلي خيلي ورکرم "دارا
پالش کرم."

دہ چي ڇيلي ور و اخيستي، تر دهره پڻ سوچ کي ورته ورک وو.
هغه پريغ کړو "هله ماشومه، زما کار دی، ټوله ورځ خوبه پردي
ځای نه یم ناست".

دده پالش د بي خلاص کړو، پالش ورکول يې شروع کړو. هغه
پريغ کړو "هلکه يوار خو يې پڻ اوبو صفا کړه".
ځاځان چې د هغه سړي پڻ خوا ور وکتل "ټولي پريولم؟".
هغه چې دده ور کړې چيل پڻ پښه کړو، ور ولاړ شو "نه نه، ستا
اوله ورځ ده که څنگه؟".

ځاځان چې پڻ لاس کي يې د هغه سړي څپلي وه "هو".
هغه زړه سواند سړي څپلي پڻ خپله ورسره پالش کړې.
بس کار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه پڻ ښار
کي تېره کړه، ماښام چې کورته ورغلی، شپېته روپي
مزدووري يې کړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپي يې راوړلې، کله لږ کله
دېرې، يوه ورځ چې پڻ ښار کي روان وو، نارې يې
وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره کړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووکنسو
"دا پالش کړه، ښه پالش ور کړه، هسې يې پڻ رنگ مڼه رنگه وه".
چې پڻ دوکان کي يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
دوه مزدوران يې دوکان تر مخ، پر پاخه سړک ناست وو، پڻ
بستره کي يې پمبه اچولې وه، پڻ لږگو يې پکښې ټکوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي".
خاڅان "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم".

بوټونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
شو، د دوکاندار بيا له شايع شو "ماشومه! که يې چيري
ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو".

ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې د دوکاندار کيسه وکړه
، مور يې ډېره خوشاله شوه.

له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځي نه
تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به يې کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
يو به ما و د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي".
خاڅان سهار دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.

ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
دا ډول خاڅان خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
کولې.

يو ورځ خاڅان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم".

بختیالی چي سترگي يي د پالش پټ صندوق کي وې "زويه اد
هوټل کار به گران وي، نه به يې شې کولای".

خاхан يې کمبلې پرفرش وغځېدو،

"موري! خان به پري وگورم، که چيري گران وو، پري به يې
ېدم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختیالی چي کمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکړو".

خاхан چي را پورته شو، د کمبلې پټ لور روان وو "سمده ده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختیالی چي د هوارې کمبلې وڅنگ ته کښېنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورځم".

بختیالی سهار وختي د شاه جي کور ته ورغله چي خاхан

داسې وايي "ما په يو هوټل کي کار موندلی دی، زه په هوټل
کي کار کوم

ستا څنگه خوښه ده؟".

شاه جي چي يوه وړو کي کتابچه يې په لاس کي وه "کار دې کوي

، بي کاره دې نه کښېني، گټه دې نه راوړي، خو کار دې نه
پرېږدي".

له دې ورځې خاхан په هوټل کي کار شروع کړو، د هوټل کار که

څه هم گران وويي يې غرمه او ماښام ښې غوښې هم ورکولې.

په اوله ورځ چي د هوټل مالک لمانځه ته لاړ، دی پر چوله ولاړ

وو چي چاښک به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطايي د خپا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته، چائینکه به یې په
ونیوله، له چولې به یې را ویسته.
ډېره موده یې په هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤ چې "داڅه شو؟ حساب یې هم پاته
دی، نه یې دی وړی".

کله چې د بختیالی دویم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي په سکول کې داخل کړی.

یوڅه وخت یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره په دې وختي ووتو، چې په سکول کې یې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به یې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره په کور کې زرینه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو.

د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره یې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو په وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر یې پر پاڅه سرک ولگېدو چې بېخي یې اندازه ویني یې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ویل "یورگ یې پرې شوی دی".

د کوڅې په سر کې، د دوی همسایه هندو دوکاندار، په بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته یې یو وړی.

خپل زوی يې بختيالي ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره يې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شايو سکوتر والا ورغلو پټه
موټر دې له شايو ماشوم ټال وو، ولېدو.

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دې ورسېدو، رام داس خپله وينه پټه لېبارتري کې بدله
کړې وه، پټ بدل کې يې د ماشوم له وينې سره سمه وينه راوړې
ود.

پټه دې وخت کې ترسيم مسيح هم راغلی چې هم د دوی
همسايه وو، هم يې پټه دې هسپتال کې د صفای ډيوټي کوله.
چې هغه وينه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "يو گوډی
وينه نوره هم پکار ده".

ترسيم چې د ډاکټر له را وتو سره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې گروپ د وينې يو سړی وماته معلوم دی، زه يې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه يې کوله "ترسيمه! ستا
وينه بده بدله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسيم روان وو، مخ يې پر شا راواړاوو "دستي يې راولم".
رام داس: "درسره رابنه شي، يابه پر ځای نه وي".
ترسيم: "نه نه څنگه به نه راځي".

يوگړی وروسته ترسيم خپل ورور جهدي راوست، له هغه يې
وينه وکښه، چې و ماشوم ته دويم گوډی وينه ور جاري کړل
شوه.

شاه جي، بختيالي، اوڻا خان هم راورسېدو ڇي ڪله به ٻي
 وړوڪي زوي زگهروي شروع ڪړو، دا به ٻي اختياره ورولاڙه
 شوه "جار، قربان مور د جار شه، مور دې صدقه شه، ڇي نه
 خداي درباندي لور ٻڙي، مور ڇه ڪولاي شي، جار خداي پاڪ
 دي دا خوب در ڇخه واخلي، جار خوب دې پر ڪانو او بوٽو شه
 ، خپلي لاري دي دوا شه."

له هره اه سره ٻي دا ويل، ورته ولاڙه به وڌ
 د ماشوم دوي شپي، دوي ورڇي پڻه هسپتال ڪي وشوي.
 د ڪوڇي نر او بنڇي راتلو سني، نه شيعه، نه عيساي او نه
 هندو پاته شو.

ٽول به پڻه ورڇ ڪي يوار راتلو، پڻه هغه ساعت ځاڻان لا هم نه
 وو.

د حبیب حالت ٻنہ نه وو، گري پڻه گري ٻي رنگ تغير خورلو.
 بختيالي ٽوله شپه پڻه ناستي ورته تيره ڪله.
 سهار له لمانڇه وروسته ڇي بختيالي د زوي ڪتو له راغله
 ڇي گوري ٻي، حبیب هيڻ حرکت نه ڪوي. نارې ٻي ڪري "هله
 ڊاڪٽر صاحب! هله دا حبیب ولي نه بنوري؟"

نرسي پڻه منڊه ڊاڪٽر راوستو، ڊاڪٽر له ڪتو وروسته، نرسي
 ته پڻه هغه ڙيه يو ڇه وويل، ڇي دانه پڻه پوهيد
 ڊاڪٽر روان شو، نرسي ٻي نه پڙي او خولي ڇخه پائپونه ڪنبلو،
 دا ٻي سر ته ولاڙه وه، پر سري لاس ور يني وو، له سترگو
 ٻي اونڪي ڇڏلې، شا و خوا ٻي ونورو نارو غاڻوته ڪتل
 اود ڙهه له زوره ٻي ڙل.

حبیب وفات شو، د کوڅې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړوکی زوی یې د کوڅې خلگو یو وړی، خاورو ته یې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختیالی اوڅا خان دې ته حېران وو چې دا خلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بیا ولي نه ځان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له څو کسانوسره (چې د دې زوی یې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "مابه" بڅنې، له ماحطا وشوه، اوس تاسو پور راباندې ږدی، زه به یې درکوم.

بختیالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، دا پېښه وه وشوه، ما بڅنلی یې، له ما خلاص یې، هم په دې دنیا هم په هغه" دوکاندار څا خان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختیالی چې ولېدې "داڅه دي؟".

دوکاندار "يو څو روپۍ".

"بختیالی ولولل (قسم یې وخوړ) که زه ستایوه روپۍ واخلم. دوکاندار چې راووتو، شاه جي ته یې روپۍ ورکړې "دایه یو ډول په واخله، داڅه ډول ښځه ده، مایه خدای که داسې غیرتمنه ښځه تر اوسه لیدلې ده".

روپۍ یې د شاه جي په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې یو څو ورځې وروسته، غرمه وه، مور یې د دوکاندار له پاته بسترو، یوه نیالې په برامده کې هواره کړې وه، گنډله یې.

له شاد جیب ریغ شو "مورې اوه مورې ا".
 دې تر شا وکتل ، چارپېره تور دېوالونه یې تر نظر ویستو ،
 جیب نه وو.

له ځان سره یې پټه سوکه ، افسوسناکه اواز کاکړې ویلې
 پردنیا نازک له کمه لېونی وېرېدېده
 مور یې څنگه هېره وي سې جنازه بل زبان وړي
 شک به کارد نه راځي د دورۍ نشته دروازې
 داد ده د خپل خپلوي اوس د هندوان قریبان دي
 ستاد زړه پردېوالو د مرګ تاریخ لیکم گرانو
 چاته نه دی وربنکاره ټاکې مه ستاله غموزه
 زما پټه غم نه راگېدې خاندې خلګ گرانه گایرې
 ځله خوري مه سړې زړه ستا پردورۍ کاني پراته
 ستا لمبې مه زړه سوځي صبر د راکې الهي
 لمر د سوځي مخکې سره پرتا درب وکي سایه
 مور یې پر خپل وړو کي، وفات شوي زوی، جوړې کړې

کاکړې ویلې
 محیب پټه دروازه کې ودرېدو، د مور پټه ژرغوني ریغ کي یې
 کاکړې غاړې اورېدلې، چې پټه دروازه کې پټه درېدوستې
 شو، دننه ورغلې
 مور چې دی ولیدو، ستن یې پټه نیالې کې جګه کړه، ولاړه
 شوه، اوبه اوډوډۍ یې ورته راوړه

خاخان پرپولي سر ږمنخلي "موري! نن مي يو کار پيدا کړي
دی، که ستا خوښه وي!"

بختيالي چې سترگې يې د ده په خوا ورواړولې "زويه څنگه
کار؟"

خاخان چې خپله سپينکۍ خولۍ پر سر کوله "موري! د
سنبه ماڼۍ مخ کې يو کبابي دی، دسيخانو کباب او شربت
خرخوي-

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دننه
وروړم، پر خلگو به يې خرخوم"

بختيالي چې د ده له لاسه ږمنځ رانيوله "زويه داسنېما يې
بياڅه بلاده؟"

خاخان پر مخ غوړ لاس تېراوو "موري! تا تر اوسه د سنبه نوم
نه دی اورېدلی؟"

بختيالي د ولاړېدو په وخت "نه زويه نن يې دا دی ستا په خوله
کې اورم"

خاخان واره، واره له خان سره خندل "موري سنبه داسې ځای
دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تنډاره يې کوي
، کله د ښځو رسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي"

بختيالي چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وويل "نه نه
زويه، داسې ځای ته به نه ورځي چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ور نه شې”-

خاخان شونډان پټه غاښو کې نیولی وو چې وړه خندا یې ښکاره نه شي ”مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکې خرڅوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي”-

بختیالی چې د ږمنځي غاښونه پټه یوه واړه خلي پاکول ”نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي”-

خاخان کټ کټ وخنډل ”مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه ښکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، ننډاره یې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ ننډاره کوي یا شربت وکباب پکې خرڅوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي”-

بختیالی چې د هېراتنیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غاښو خپله گوته تېروله ”زه هم هېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ ننډاره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت وکباب پکې خرڅوي”-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي”-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پاره، غټ غټ عکسونه جوړول او په چوکونو به یې خړول.

له هغه سره یې ډېر په مینه او خلوص دا کار کاوؤ. بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنګول او وړل په چوکونو به یې خړول.

استاد یې په بدل کې یو د غرمي ډوډۍ، هر ماڅیګر د جیب خرڅه ورکوله.

د هغه روپی خړخولې نۀ، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې په اخیستل.

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو. د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپۀ پر بتانو تېره کړې، اوس خونه د دین شوې، نۀ د دنیا، نۀ لمونځ کوې، نۀ اودس، نۀ دې په دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې.

دا ډول په دعوه او شنه زړۀ درست کال تېر شو، نۀ یې د مور خولۀ سره ورتله، نۀ ده دا کار پرېښوی.

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، توله کیسه یې ورته وکړه.

شاه جی په سپینکوټي د شمال سترګې پاکولې، مخ یې ور واړاوه.

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک وخپل مخ ته پرېږده، کار مه په لره، ستاڅۀ خیال دی، خاڅان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډير بنه پيڙم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنتي، دي بي ولاس ته ڪتل"
اوس خو درست ڪال وشو، نه بي يوه روپي ڪورته راوڙه او نه
بي غوڊ له گوته وروڙي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنتي دسمال جيب ته ڪاوڙ "بختيالی دا
لمونڇ چي نه ڪوي، پء دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونڇ
به ڪوي، پر ڪار نه شم ورته وئيلاي، ڪار چي دده خونه ده هغه
ڪار دي ڪوي، چي روپي پڪي تاوانه وي، ڪه هغه ڪوي چي
روپي پڪي گتې-

له ڪوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته ڪړو-

اته بجي ڪهڊونكي وي، چي دا ورځ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ و مينځلي، مور بي چاي راوڙلې، شاه جي او خاхан
چاي خنډلې، شاه جي خاхан ته خبره ورياده ڪړه "خاخانه دا مور
در څخه گيله منه ده، ته ولي لمونڇ نه ڪوي، تر غرمي ويده بي

خاхан چي سر ڪنڀته څڙولي وو، را پورته بي ڪړو، د شاه جي
په لور بي ور ڪتل" له دي واره مي ته او مور ڪي وبخني بل
واره داسي نه ڪوم-

شاه جي ولاڙ شو "زه څم، خوته به قول راسره ڪوي"

خاخان چي شاه جي ولاڻ وو، پڻه ناستي پي د شاه جي ومنج ته
کتل "هو قول دي"۔

پڻه دي ورڻ چي ورغلي، استاد ته پي وويل "د دي اوس راغلي
قلم ٽول عڪسونه زه جوڙوم، ته هسي راته گوره"۔

جامي پي بدلي ڪري او رنگونه پي راواخيستو، د عڪسونو پڻه
جوڙولو پي شروع وڪري، استاد ناست وو، ورته ڪتل پي چي
ڪوم خاي به پي ناخونبه شو، ده ته به پي اشاره وڪري، يابه پي پڻه
خپله قلم ورواخيستو۔

دادول عڪسونه ٽول مڪمل شو، چي ڪله وارد ليڪلو شو، نو
استاد قلم پڻه لاس ورڪيو۔

ده ڊپر پڻه معصومانه انداز قلم او رنگ پڻه لاس ڪي
راواخيستو۔

خاخان "استاد محترم! زه پڻه خدای ڪه خپل نوم ٻنڌ وٺيلاي
شم"۔

استاد چي پر چوڪي ناست وو، د ده پر منج پي درنگونو ٽڪي
ليدو۔

ده پڻه رنگبدلو لاسونو ڪي رنگ او قلم نيولي، واره واره پي
خندل۔

خاخان "استاد محترم! ته پي پر کاغذ وليڪه، زه پي هغه ڊول
درته ليڪم" استاد يو گري پڻه سوچ ڪي ناست وو، پڻه دواڙو
لاسونو ڪي پي کاغذ ور غرا وويابي هغه کاغذ سره خور ڪيو
، يو خه پي پر وليڪل. وده ته پي ورڪيو۔

دهء استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چي اوستاد محترم بي پء چوکي کي گوته پء غاڻن ورته ناست وو، چي کله کار خلاص شو.

استاد پوښتنه ځيني وکړه "ته چي پء الف، بي نه پوهېږي بيادي داليکل څه ډول زده کړو؟"

خاځان چي درنگ د ډيي سر بنداوء "استاد محترم! د ازماله ډېره وخته شوق وو، هر ځای چي به ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه به ما ليکل، نه مي پرېښودل چي هغه لفظونه به مي هغه ډول ليکلي نه وو.

دا ليکل خو مي له ډېره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چي پر چوکونو مي غټ غټ لگېدلي عکسونه وليدل.

بېخي ډېر وگرځېدم هغه سړي نه را معلوميدو چي جوړوي بي څوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چي دا د چوک يو عکس پورته کړه، کور ته بي يوسه، پردې به بي زده کړې چي پء کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړه مي دومره ښه شو، لکه د دنيا ښې او ښادۍ چي ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځي استاد مطمئنه شو چي خاځان به پر دوکان ناست وو، دی به بېغمه گرځېدو بل بي وړوکي تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وکړی، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو، سبب يې دا وو، دی څو ورځي دوکان ته نه لاړو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی، څه ته مو خلاص کړی.

څو ورځي پس چې خاخان راغلی، د ده او استاد خبره تر له واوښته، خاخان چې له دوکانه روان شو، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول، د دوکانونو بورډونه يې لیکل یابۀ د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول.

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو، ده د لاری پر شا بڼاهسته ولیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو، چې د ده لیکلي يې ولیدو، په کټ کټ يې وځنډل.

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وځنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار پۀ کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زۀ خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبښکې له سترگو پاکولې "دخدای بنده! دا واوره، تاڅۀ لیکي دي؟

زاری مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنسټ وینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکنې هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طبیبان د مور مېړونه کړې میننه

پر یو ویگن مي ولیدل چې تا لیکلي وو، کهنچ رازق ماما، او داسي نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځيني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د نا کراری خبر ور ورسوي، د خوب د تېښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنو سره دلور د کور په بهانه د خدای په امانې وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لارې راغله ور وختو، له لارې څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت دېر پکې مړه او دېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، دېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پورې یې تړلی گډر، د شپږو کتونو په وار د کې پرفرش وهلو، له هغه سړي سره پغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین خادرونه یې بدلول او هم یې د دینک خبرې اورېدې، یوه بل سړي ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کټ ته ورنژدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سړي یې پوښتنه وکړه "دا چا څه وایي؟".
 ناا شناسړی چي له ناروغه سپین ږيري دینک سره پر کټ ناست وو، یوه پښه یې لاندې څړېده، هم یې ښوروله، دی وایي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې راځي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږيري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسړي چي هغه بله پښه هم له کټه کوزوله "نۀ دی وایي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسړي له کټه لرې شوې خپلۍ ورنژدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسړي چي خپله خپلۍ پۀ پښه کوله

"دی وایي رامې وستو، یو سړي ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو، بېرته به یې مخ دۀ او سپین ږيري ته ور واړوه "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسړي چي هم ترسیم ته کتل "دی وایي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پټې او رڼې کړې، له جیبۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سړی در معلوم دی، وچاته چي تاحواله کړو؟".

ناشناسري چي سترگي بي د ده د لاس پټ سگرېټ کي وې هو
 دی وايي شاه جي نومېده پر پلاني چوک بي دوکان وو.
 ترسيم د دروازي پټ لوري کتل "دبختيالی زامن خاځان او
 محيب".

ناشناسري چي سترگي بي د ترسيم پټ خړو بوټونو کي وې دی
 وايي
 "هو".

دينک چي ترسيم ته مخ وړ واراوو هو! تر خوله دي وگرځم
 دغه دي، ته يې پېژني؟

ترسيم چي ناڪراره غوندي وو ، ناشناسري داسي
 محسوسوله ، لکه له يو چا چي وېرېږي . مخ يې د دروازي له
 لوري سړي ته واراوو

"هو! زه يې پېژنم ، کور يې زموږ پټه کوڅه کي دی."
 دينک چي د مسخرو پټ ډول واړه واړه خنډل "کاکا به دې تر
 ږيره جار شي" له ځان سره يې ښه پټ زوره وهم خنډل "ږيره خو
 نه لري ، کاکا به دې تر ږيرتو جار شي ، که دې را خبر کړو".
 ناشناسري ته د دينک مسخري خوند ورنه کړو ، پټ زړه کي
 يې د ترسيم مسيح پر بوټونو او خيرنو جامو او تېلي سر
 افسوس کاوؤ ، دی وايي "که دې را خبر کړو ډېر به ښه وي ، زه
 به دعا درته کوم".

ترسيم لاړو ، دبختيالی دروازه يې وټکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازې ته ورغله، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم.

د دروازې سړی: "مورې! ته به انتظار باسې، تر هغه چې دا
ولاړ خلک ور شي بيا به ته ورځي." ټولو ولاړو خلکو وويل
"يوار مورکۍ پرېږده چې ورشي، موږ به بيا ور شو."
بختیالی: "ورونو کور مو ودان."

ډاکټر: "هاڅه درباندي شوي؟"

بختیالی: "ډاکټر صاحب! هغه زموږ سړی چې په بس کې خوب
سوی وو، اوس شکر دی ډېر ښه دی، که ستا اجازه وي، موږ
به يې کورته بوزو، کور نژدې دی، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو."

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله، قلم يې ودر اوو، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی، د نور څه ضرورت نشته."
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"

دينک يې کورته راوستو.
غرمه محيب راغلی چې کاکايې په سترگو شو، سودا يې
شوه، له موره يې پوښتنه وکړه "مورې! دا څوک دی او
راغلی دی؟"

څنگه
بختیالی: "زويه! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغې، حال احوال
وکړو.

مانبام چي ڇا خان راغلي د ڪاڪا سراو لاس ڪه ڇه پتي وو، هم
بي وپيژندلي، له روغبره پس بي د ده مخ ته ڪتل ڇيني ويي
پوئنتل.

”خير ڪاڪا داڇه در شوي دي؟“

دينڪ چي د خپل يوه يوه زخم وپتي ته ڪتل ”زويه! دا خو
داسي پئه لاره بس وواوئنت.“

ڇا خان چي د ڪاڪا تر ځنگانه بالبت لاندي ڪاوو ”بنه نور ڪور
و ڪلي ٽول بنه دي، ځنگه دي زما ڪاڪا؟“

دينڪ چي هغه بله روغه پنبه غزوله ”زويه! گزاره ڪوي،
پخوانو بنه ويلي دي ”د ظلم پاي تمام دي“ د هغه غريب خو
دريم زوي وفات شو، نرور بي وهغه چرسڪ ته ڪنبهنوله،
اوس بي پئه ڪور ڪي تل جنگونه وي.

هغه ورځ ورسره ڪنبهنستم، ڊهرشين زري او گورم جن وو.

داسي پئه گپه گپه ڪي بي تاسو ياد ڪراست، سريه دلته مې پئه
ڪور ڪي دا شين زړه دي، هلته مې له هغو تللو وېره شي، داسي
نه وي يو ورځ راشي يو پڪي را وغزوي، تمامه شپه پئه ولاړي
تېره ڪړم.

ما ور غبرگه ڪړه چي ”تا اول ولي سوچ نه ڪاوو.“ ده پئه ژر غوني
ريغ وويل ”ما دي خداي له زويه خلاص ڪري، ما دانه دي ورته
ويلي چي ته دا سري مړ ڪه دا مې خود ورته ويلي وو چي
تنگوه بي، گوندي بار شي دامځڪه راسره بدله يا راباندي
خرڇه ڪري.“

ده ظالم دا وو چي مې ڪي ڪي.

مايې خبره پرې کړه "ته خو له هغه نه وشرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دېمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".
 خاخان چې وکاكا ته پر غورېدلي دسترخوان دشيډو وړه ډوډۍ کښېنوه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟"
 دينک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختيالی او زامن د شېې تبتيډلي دي.
 ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې".
 دينک ما ورته وويل.

"هلهکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې در رضا کړې وه".
 ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را واپ ولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېر یستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دينک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې "ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟".
 ملکداد چې واره وخنډل "چيرې به لاړه شي، د يو چا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستاڻه خيال دى هغه به زما له خبري واوري“ زه خاموشه وم.
 خاخان چې جوړه گوله غاب ته وړله “بيا خو ډېر ښه دى چې پر تايي
 شك نه دى راغلى“.

دينک چې داوبو گلاس يې په لاس کې وو “نه منا (مړا) موږ خو هم
 داسې چل ورسره وکړو چې ملکداد څه د ملکداد پلار والله که په
 پوه شي.

هسي دا روپۍ داسې شى دي چې پر خره يې بار کېږي، خلگ
 خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملکداد غوندي خلگو به په
 ماپسې کاغذونه تولول“.

دسترخوان ټول شوى وو، شنې چاى راغلې څه، بلکې
 پر خلاصېدو وې.

خاخان چې د شينو چاى تشه پيالې ښووه “کاکا بس ناوخته دى،
 زياته ويډېږو، که ډېر په تکليف نه يې، ستا په ښاهسته رغ کې يو
 خو د پردېسۍ غاړې راته وکړه، والله که مي له ډېره وخته غاړې
 اورېدلي وي“.

بختيالى چې پر لمانځه ولاړه وه، سلام يې په وگرځاوو، ورغ
 يې کړو.

“خاخانه! شرم وکړه کاکا ناروغه دى ته غاړې په کوې“.
 دينک چې سر پر جگ بالښت سماوؤ، په برامده کې يې کتل، د
 دوو خونو څنگ پر څنگ، په خړ رنگ رنگېدلې دروازې او

پريو او بل څنگ يې يوه يوه کړکۍ په هغه څر رنگ رنگېدلې
هم ليدې.

چې وده ته مخامخ، يوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختيالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسۍ
سوځلي دي، يو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زويه غوړ شه.

پردېسۍ څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چا ياد کې
پردېسي د غروسرونه
پر غرو چا کړي خو برونه
پردېسي د اور له زاته
سرت مه نيم نه سوی راپاته
پردېسي ده تور دودونه
اور هندوان سوځي ليانجونه

دينک له بالبنته سرې اختياره را پورته کړو
"وی بختيالی! اوس مې رايات شوزۀ چې راتلم، ښځې دلور د
پاره نخښه (تحفه) را کړه، يو څو د دې د لاس ښکړي يې
راکړو، ويل يې "ما به پر ياتوي" يوه گوټې، يو څۀ شيان يې
نور هم پکې يښي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خا خان چې يوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی يې."
کاکا انۀ دي ده خوښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ويده شوو.

سهار لا دوی چای خنبلی، شاه جي راغلی، له حال احوالہ پس
 بی خان ته مخ ور واراو "د شپي ناوخته کورته راغلم،
 جبیني راته وویل داسي پېښه شوې وه".

خان چي د کاکا د سر او لاس پتي ته کتل "هو شاه صاحب"
 ټوله کيسه يې ورته وکړه.

دا ډول د کوڅي خلگ وو، شناخته يو يوراتلو، د خان ټوله
 ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځي پس خان او ورور هر سهار په خپل خپل کار
 پسې تلو، تر هغې ورځي چي کاکا روغ رمت شوو.

ټولې پتي يې خلاصې کړې، په دې ماخوستن يې،
 و خپلو جوړو زخمونو ته کتل، خان او بختيالي ته يې وويل
 که ستاسو خوښه وي، زه به سبا که خير ووکړم ته لار شم، د
 دوو شپو په نيت له کوره راووم، درسته مېاشت مې وشوه، د
 هغو به په ما کښ چپ وي.

خان چي هم د کاکا د جوړو زخمونو وټپو ته کتل چي سپين
 ښکارېدو "هو خود کاکا کښ څه په ولاړې به گرځي، مخکې به
 د ناستي ځای نه ورکوي".

شپه تېره شوه، سهار خان کاکا د بس اډې ته، په
 پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا په ښار کې يوې او
 بلې خوا ته سره کتل، چي اډې ته ورسېدو.

په اډه کې يې کاکا ته د کور د پاره څه وچه مېوه او څه نور
 شيان ورواخيستو، له کاکا سره يې خدای په امانې وکړو، په
 بس کې يې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکداده هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکداده چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خواکتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غاښونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پر غولي یوه چرکه هم لیده "دینکه! څه شوې د خدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څوک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سړي، سړي حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔ وخت خاموشه وو بیا بی سرې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلي کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل
"څنگه زموږ په کلي کې، زه دې نه پېژنم؟"

د رانیور د بیا هغه ډول سرې سترگې را وارولې
"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما د لاری د دروازې تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،
خوله مې په خپل خادر پاکوله" هلکه د رمضان زوی خو نه
بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته یې نه کتل.
د رانیور "هو دینک کاکا".

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو
ځوان شوی یې، هغه مور او نور وروڼه دې څنگه دي؟
هغه دوه به هم ځوانان وي."

د رانیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی یې وغورځوله "هو کاکا
هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال
راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال
کې وشوې."

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زرینی پء انتظار
 وو چې غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان : "وروره! موږ د خدای شکر نء شواډا کولای
 چې پء موږ کي بی هم داسې سړی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه نء نوکري ځان ته پیدا کوي.
 چې ته هم پء عزت یی او د خلگو خدمت هم پکې کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جی دتنه راغلی.
 لاس یی و مینځل، له دوی سره پر وڊی کښېنستو.
 د وڊی له خور لور وروسته، شاه جی د خپل گونجی،
 گونجی لاس گوته پء غوږ کي بنوروله.
 "بختیالی ته به وایي شاه جی موږ پء سوال وڊی ته
 نء شور اوستای، نن پء خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.
 خبره داسې ده لورې! زما یوه میاشت کېږي چې
 ناروغه یم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرگی
 معلومه هم نه ده، چې روغ مري، که ناروغه، خبره مې

دا کوله چي ستاسوله ماسره روپی دي، دابۀ سبا
خا خان راولپري، زۀ بۀ بي ورکړم.

بختیالی چي وزريني ته پۀ لاس د چای اشاره کوله.
شاه صاحب ازموړله تاسره روپی خۀ غواړي، لس
پنځلس زره مو در کړي دي، درې گونه دي راکړي دي.

شاه جي چي د زریني پۀ لاس کي پتناسۀ ته پۀ هغو
سترگو کتل، چي تک سپين، گن باندي يي پۀ
تکو سپينو چشمو کي، له لرې ښکارېدو تۀ ستاسوله
ماسره ډېرې روپی دي، يو خو چي ته راغلي روپی دي
راکړي، يو خۀ پۀ هغه وخت کي د کوخي خلگوراکړي
ستاسو د پاره، شل زره ماله ځانه کړي.

پۀ بېنک کي مې کښېښودې، پۀ گټه چي د کال پرزر
يوه روپی راکوي، هم ډېره گټه بۀ بي کړي وي.
اوولس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپی نۀ اخیستې، وماته
يې راکړې، ما تاسوله رکشه پۀ رانيوه، پاته روپی
هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يې کړې، وتاسو ته هم ما
د خپلې رکشي گټه درکوله.
دوی ټول خاموشه وو.

بختیالی د چای پيالو ور ډکوله
"شاه صاحب! دا دې ښۀ کار نۀ دی کړی."
شاه جي چي پۀ رېږدېدلي لاس پيالو ور پورته کوله
"هو زۀ منم چي ښۀ کار مې نۀ دی کړی، ستا پۀ هغه

سري ډېره خواښه شوه چې ما روپي ځيني اخيستي دي.

بختيالي چې سترگې د ده په رېږدېدلي لاس کې وې هو.

شاه جي چې په رېږدېدلي لاس کي يې د چای نیمه پيالہ پاته وه

"لورې! څه وکړو، موږ هم ستا ډول انسانان يو، زړونه مو د غوښي دي، نه ده ډېرو، موږ ته او ستا ماشومان ليدل، بس نورې خبرې پرېږده، سهار خاخان راولېږه، زه اوس لارم د خداي په امان."

يو لاس يې پر گونډه ونيوو، هغه بل پر مخکې، ډېر په زحمت ولاړ شو.

محيب گوټونه ورسم کړو، تر کوره ورسره لاړ.

سهار چې خاخان تلو بختيالي سوال ورته وکړو چې "رکشه کور ته مه راوله، دورې يې پر يو چا خرڅه کړه."

زما له دې رکشې کړکې کېږي چې ستاسو په لاس داسي نه وي يو څوک په ووهي.

خاخان چې تر دروازه وتو، مخ يې پر شار او اړاو "سمه ده مورې!"

خاخان ورغلی، شاه جي بېنک ته بېرته تللی، دوامره ډېرې روپي يې په لاس ورکړې چې خاخان بېخي ورته جبران وو. شاه جي ته يې د مور کيسه هم وکړه.

شاہ جي د بھنگ تر مخه له لاسه لوڀدلی قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
 خاخانه! يو څوک به پيدا کړو، رکشه به پرې خرڅه کړو.
 ته دا روپۍ کور ته يوسه، سهار ته او محيب دواړه راشی، يو
 کاروبار به په صلاح شروع کړو."

خاخان روپۍ راوړې، ټولې د سلو سلو نوټونه وو.
 ټوله کورنۍ ودې دومره ډېرو روپو ته حيرانه وه

سهار خاخان او محيب دواړه ورغلو، شاه جي پر چوکۍ ناست وو،
 له دځله څخه يې يو سړي ته بقايه ورکړه "خاخانه! ته او محيب
 راغلاست، اوس که ستاسو خوښه وي، يو د کتابونو دوکان به جوړ
 کړو، د نجونو د سکول څنگ ته، يو خو يې کار به صفا دی بل به
 مزدوري پکښې ده، تر هغو چې يو نوکري پيدا کوو."
 خاخان محيب چې وده ته متوجه وو "سمه ده"

د کتابونو دوکان يې جوړ کړو، پر دوکان دومره رش وو، چې بهځي
 به يو گهڼته دواړه نه په رسېدو، روپۍ ورځ تر هغه بله ډېرېدې.

يو ورځ شاه جي راغلی چې "يوه نوکري مې پيدا کړې ده، خو روپۍ
 غواړي، محيب چې شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولی وو "څنگه
 نوکري ده او روپۍ څنگه او څه ته غواړي؟"

شاه جي چې د اوبو تش گلاس بېرته ور کاوؤ (ډي ډي. اي. او)
 "محيبه! نن سبا يې روپيو کار هم نه کيږي، دا لا اوس هم له موږ سره
 به کوي، د محمد علی (د شاه جي زوی) په خاطر، هغه افيسر د
 محمد علی ډېر نژدې ملگری دی."

محيب چې گلاس پر ځای ښووی "دا خو ډېره به نوکري ده، زما
 خوښه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه به له مور سره حال وکړم."

ماڻھام پي مورتہ د نوکري کيسہ وکرہ
بختيالی چي سترگي پي د خوشالي له اوبنکو ډکي شوې "زويه!
نوکري خرد وکره. کار به دي څه کار وي او بل که بيا کلي له
بدلېدای شي".

محيب: "مورې موږ کلي څه کوو؟"
بختيالی: "زه په تاسو د دي خلگو خدمت نه کوم."
محيب چي سترگي پي د مور په سترگو کې وې "ولي موره! دي
خلگو له زموږ سره څومره ښه کړي دي، په کار دي موږ د دي
خلگو خدمتونه وکړو او موږ خدای تر دي ځايه را ورسولو، دي
خلگو".

بختيالی چي د پړوني په څاک خپلې ډکې سترگي پاکولې "ځکه خو
بي خدمت نه په درکوم چي دا خلگ په انسانيت خبر دي، له انسانه
سره مينه لري، زه په تاسو د هغو خدمت کوم چي شکلونه پي د
انسانانو

دي او ذهنونه د حيوانانو، ځكه خوزه تاسو خپلوانو
او كلي ته بيايم.

دا پۀ منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پۀ
بڼۀ اخلي.

زويه! تۀ خبري يې چې كله كله زړۀ را ټول كړم، ووايم،
چې لاس پورته كړه، د زړۀ له اخلاصه د دوى د پلار
و قاتل ته دعا وكړه چې سړيه دواړې دې سمې شه.

محبيب چې د مور پۀ خوا پۀ گونجې تندي وروكتل، پۀ
تونده لهجه يې وويل "تۀ بۀ انسانه نۀ يې يا بۀ دې پۀ
سينه كې زړۀ نۀ وي، چې داسې كوي.

دا مې پۀ خپل ژوند كې اول ځل دى چې يو څوك و خپل
دوښمن ته دعا گانې كوي، تۀ لېونى يې، ستا دماغ
كار پرېښى دى، هغه زما پلار وژلى دى، موږ يې د بل
ديار كړي يو، ورور مو د بل په خاورو كي ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څۀ راسره كيږي".

بختيالى چې ددۀ پۀ خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني ږغ سره، سره و مسېده هم.

"زويه! كه د دې سړي ظلم نۀ واى، نن بۀ تۀ داسې نه
پغېدي

تۀ چې له هغه ځايه نۀ واى راوتلى، نن بۀ ستا هم لكه د
هغه كلي خلك، پۀ ږيره كې بۀ دي نسوار پراته وويابۀ
دي له خولي سره څادر نيولى، پغېدي بۀ، يا بۀ داسي
وي، لكه زۀ چې داسې مې گنلې وه، بې قريبانو ژوند

نہ کھڙي او بل بئ دي داسي محسوسوله لکڙه چي يو
پښتانه مسلمانان دي.

پئ دې بئ نه وې خبر، چي دا هرڅه اخير راځي و
انسانيت ته درېږي، دا ټول د هغه سړي د ظلم برکت
دي.

دوی ټوله تر هغه خاموشه وو چي ويد بدل، سهار شاه
جي ته ورغلی، چي مور مې داسې وای.

شاه جي چي د ده پئ لور پئ جبراني سره کتل هو
نو کړي خود بدلېږي، هر وخت چي دي زړه وغواړي
بدلېږي.

شاه جي يې کاغذونه او روپۍ خپل زوی محمد علی ته
ورکړې، هغه ته يې وويل چي "له اوله دا کوشش وکړه،
چي ارډري يې هغې ضلعي ته وشي، چي د دوی کلی
پکښې راځي".

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، په کومه کې چې د
دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډۍ وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول
ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبه که خدای
کول، په خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راودرېده،
په خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم-
ته هسي دعاگانې راته کوه".

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شیان، یو یو داسې په
مات زړه راوړلو، لکه محیب چې د کلونو په مسافری ځي.
مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څه وس درسېږي
،زویه! که د هغو مظلومو ښځو او ماشومانو غم نه وای راسره،
په خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ماته ټول عمر د
خپلوانو او کلي نوم په خوله اخیستی وای.

زویه! چې کلي ته ورشي، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي
ونه پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه".

محیب چہی د مور لہ سرہ لوہدلی پرونی تہ کتل چہی پر اوہو یی
 پروت وو "سمہ دہ مورې! تہ بی غمہ شہ" دوی ټول ښہ پټ خواہہ
 خوب ویدہ شوو، مور یی تر سہارہ پټ سوچونو کي ورکہ وہ
 "داسی نہ وی ہلتہ یی څوک و پېژني، د هغې خوا بہ یی کړي،
 تر تا بہ یی نہ راپرېږدي، نہ، نہ محیب زوی خو تعلیم یافتہ دی،
 پټ ښار کي اوسېدلی دی، چیري خطا وزي".
 سہار د وختہ یی مور چای راوړې، لہ چای څښلو وروستہ یی
 بسترہ او بکس را واخیستو۔

مور او زرینہ ہم تر دروازې ورسرہ راغلي، دی او خاخان پټہ
 رکشہ کي کښېنستو، د اډې پټہ لور روان شو۔
 مور یی پټہ دروازہ کي ولاړہ وہ، دعاگانې یی کولې "خدايہ! تہ
 یی پرسر ودرېږي، تہ یی کامیابہ کړي، خدايہ! تہ خود زړنو
 مالک یی، د پټو زړونو لہ حالہ خبر یی، تہ یی کامیابہ
 کړي، ناکامہ یی بېرته کور تہ مہ راوړي، و تاتہ بټہ زاری کوم، نور
 خو مې یو وس ہم نہ ورسېږي".
 پټہ اډہ کي یی محیب پټہ بس کي پرچوکی کشېناوؤ، خاخان ورته
 ولاړ وو۔

"ورورہ! څومرہ پام بټہ کوې، اول خو کلې لہ بی مقصدہ مټ څہ،
 داسی نہ وی دښمن دي و پېژني، وار بټہ لہ مخہ کړي".
 محیب چہی مخ یی د خاخان پټہ خوا وو، یو لاس یی د مخ پر
 چوکی ښی وو "نہ ورورہ بی غمہ شہ، کہ خدای کول وروړ بټہ
 ناکامہ نہ درتہ راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه نه ت يوه مسافره سره گپه شروع کړه: د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سړی که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کي يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه: ستاسو پٺ
کلې کي د هلکانو يا نجونو سکول شته؟

کليوال چې د مخ پر چوکۍ يې سربښی وو، را پورته يې کړو نه
نه.

محیب چې د خپل کليوال ژړو سترگو ته او نری څو تاره ږيره ته
کتل: که چيري داسې سړی پيداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟

کليوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کي يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل: دا خود مشرانو کار دی.
د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پٺ چوکۍ کي مور
را پورته کړی، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړا سره يې هغه دوه اوس راوتي واړه غاښونه هم ښکارېدو.

خير ستانوم او کلی، زه له ځان څه ليکم، که چيري يو موقع پٺ
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور توده وډی
خوبه په راو خوري.

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي پټیو بل کي وې "خدای دي راوله" هغه ښارگوټی را ورسېدو، پټ کوم کي چي دده اردر شوی وو.

شپه يې پټه هوتل کي وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر يې سمبال کړو.

دوې میاشتي يې ښه ډیوتی ورکړه، اوس يې کور ته د تلو اراده کړې وه چي خپل افسر ته ورغلی درخصتی دپاره. هغه چي يې درخواست وکوت.

افیسر چي قلم يې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محیبه! که ناراضه کېږي نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به پټه علاقه کي خلاص کړو بیا به لاړ شي".

محیبه چي سترگي يې پټه خپل درخواست کي وې "سمه ده سړ! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چي زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چي کاغذ ور پورته کاؤ، پټه چوکۍ کي يې ځان ایله کړو. "محیبه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو "سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکي خلاصه وې".

محیبه چي د افسر دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي پټه لور وکتل، بېرته يې مخ را وړاوو. "سړ! زه داسې خلگو پټه مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به يې ډېر پټه

اساني سره راضي کړم. خویوه خبره ده، ما چي څه ډول چلاؤ، ستا به

اعتراض نه وي او انشاء الله له ما پۀ يوه اوونۍ كې سكول
خلاص و غواړه.

افيسر چې پۀ زړۀ كې ډېر خوشاله شو، مخ يې نيم اړولۍ وو، پۀ
كېړو سترگو يې وركتل "بښځينه استاده له كومه كوي؟"

محيب چې بېرته خپل درخواست پۀ لاس كې را اخيستو
صاحبه! ته يې غمه شه.

افيسر ډېر خوشاله شو چې دا د كار سړۍ پۀ لاس راغلو چې پۀ
لسو سكولونو كې يو خلاص كړي هم د زوی زېري دی.

محيب پۀ سهار د دوتر موټر روان كړو، له ډرائيور سره
كښېنستو، پۀ پوښتنه، پوښتنه خپل كلي ته ورسېدو.

منو(محمد نور) يې پيدا كړو، هغه كور ته بوتلو او بۀ، چای يې
ورته راوړې.

د كلي خلك يې را وغوښتو، ټول راغلو، د لرگيو پۀ ساله
(جونگره) كې كالی هوار وو، چارپېره بالښتونه پراته وو، ټول
و محيب ته حېران او عاجزه غوندي ناست وو.

محيب ولاړ شو.

بسم الله الرحمن الرحيم

"قدر منو! مولوي صاحب او ټولو مشرانو ستاسو پۀ اجازه،

غواړم يو خو خبرې وکړم، تاسو بۀ ضرور دا محسوسه وئ چې

داسې بۀ د څه د پاره راغلی وي.

قدر منو! زۀ دلته د خپلو گټو د پاره نه يم راغلی، زۀ دلته د دې

پاره راغلی يم. غواړم چې و تاسو ته گټه در ورسوم، له چا؟ هغه

هم له حكومته.

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بیت المال کې حق نشته. شته که چیرې خپل حق، له بیت المال ډاډه کړي، نو یو ذریعه به ورته جوړوي.

که چیرې ته ذریعه نه کړې ورته جوړه، نو پر بیت المال داسې خلک نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خیر خواگم، دایو ذریعه مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذریعه وتاسو ته خپل حقوق در ورسېږي.

ملکداد چې د نسوارو د ډېي په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر یې را پورته کړو.

"سړیه! پر کومه لاره چې راغلی یې، پر هغه بېرته لاړ شه، موږ تعلیم نه کوو".

مولوي صاحب: "موږ دي پر پیري شک لرو، ته مریدان نیسې.

موږ په هلکانو تعلیم نه کوو، ته یې په نجونو کوې".

محیب چې د صدری له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب!

دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعلیم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزیزان مې یاست، دا ښه مې درسي،

یواځې یو ځای محکمه ورکړی، نوم به یې د سکول وي، تنخوا

به در راځي، نیمه به ته اخلې، نیمه به ملک صاحب.

یو ښه بیلګه به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي

نور افسران راځي نه، که چیرې راتلو هم زه به ورسره يم.

مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبره یې ډېره بې ځایه نه ده، خوار زموږ د پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ یې لورېږي".

محیب له مخ خولې پاکې کړې وې، بېرته یې د سمال جیب ته کړو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب پټه خلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! د لېوۀ له خولې بنسگری هم نښه دی".

محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا دستخط او بل د دې ناستو خلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي ور یې ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره رغېدو، اخیر یې پر دې فیصله کړه.

ملکداد چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري حکومت د عوه کوله هم پټه دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده، هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محیب هغه نږدلي کور ته بوتلو، د کوم کور نقشه چې يې مور ورته جوړه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محیب د هغې خونې په دروازه کې ودرېدو چې دروازه يې نه وه، خود به يو وخت کليوالو کښلې وه، له دنته يې شميره مرغۍ پر راووتې، په خونه کې يې لاندې باندې وکتل، د خونې چت سوري سوري وو چې اکثره لرگي يې مات وو، پاته لرگي يې مرغيو خاشې کړي وو.

د مرغيو د چيچيانو شور وو، پاته مرغۍ هم يوه، يوه تر سوري، سوري چت ووتې چې ځای په ځای دېوال هم د ناوې اوبو سره چاک کړی وو.

ځای په ځای بېخي رڼا تر ښکارېده، وده هغه د ويرې شپې ور په ياد شوې.

که څه هم دی ډېر ماشوم وو چې دوی به کله مور له ويرې د خونې په يوه کونج کې ويده کړو، کله په بل کونج کې. هغه شپه ور په ياد شوه چې دوی ته مور پر خوله لاس ورنیولې وو، پټ، پټ يې له دېواله سره، د سپوږمۍ په رڼا کې روان کړي وو.

يې اختياره يې په سترگو کې اوښکې راوگرځېدې، ويې ژړل. منو چې دده سترگو ته کتل

”صاحب! خبر دی پر څه دي وژړل؟“

محیب چې له اوښکو يې ډکې سترگې ورواړولې
”پر دې وران کور چې زموږ پښتانه په څنگه ځايونو کې اوسيږي.“

له منو سره یې خدای پټه امانی وکړو، خپل دوترته لاری.
سهار یې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئنه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لا پاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محیب ته یې پر درخواست څه لیکل
"محیبه! ته اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلې د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محیب له افسر سره خدای پټه امانی وکړه، د کور پټه لور راروان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډۍ خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر یې پر
بالنټ یښی وو، مور او خور یې و سرتنه ناستې وې، ده د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوه.

بختیالی: "ښه! زویه کلې ته هم ورغلې".
محیب چې پټه خندا یې وویل "هو موري".
بختیالی: چې د دښمن دښمني یې هېره شوه.
"ښه زویه! زموږ خونو ته ورغلې؟".

دی پر بستر اوښت "هو موري! سبا یې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیابانه یې وگورې، اوس به موري ویده شوو، زه ډېر ستړی
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای یې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې د ده له خوږه پېسېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دي ډېر ښه کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟".
محیب چې سترگې یې په زرینه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟".

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پټ تېلو او ږمنځ کي وي
چي دته يې راوړو "حال به يې وکړو". بابو اقبال ته ورغلو، دروازه
يې وټکوله، هغه راغلی، پټ دروازه کي ولاړ وو.
خاخان پټ کوڅه کي يوې او بلې خواته کتل، ټوله کيسه يې ورته
وکړه.

چي دی بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زه به له لور سره صلاح
وکړم".
د دۀ شا ورته وه.

د خاخان له شاوړ پسې ښخ شو.
"ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
هغه د دۀ و لور ته، روپۍ پر کور ورکوم، ترڅو چي موږ هلته پټ
کېده ځوو.

کله چي موږ پټ کېده ځوو، ته څو هم اوس پېښن يې، ته به هم په
کېده راسره لاړ شي.
که ته چيري نه تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پټ کور کي
به اوسېږي".

بابو سهار د خپلې لور کاغذونه ورته راوړو.
تر هغه محيب د بابو اقبال د لور تنخوا، کور ته وراوړله.
د ملکداد او مولوي صاحب روپۍ يې، له خپلې تنخوا وړکولې.

کہ خہ ہم شکیلہ لہ وپوکوالی د دہ ی کورتہ تلہ راتلہ
چہ کلہ محیب نوکری ورلرہ پیداکرہ، هغه وخت بی بیخی تگ، را
تگ نور ہم زیات شو۔

هروخت به بی لہ زینبی سرہ، د کور پئ کار کی مرسته کولہ۔
د بختیالی شکیلہ ډبرہ خوبه وه۔

خاخان د کرکی وخنګ ته کت یینی وو، د رنگونو واره، واره
ډبیان پئ کرکی کې پراته، پئ هر رنگ د خپل ډبی سر لړلی وو۔
تر کرکی سره هوا راتلہ، وخنګ ته د کرکی پرده بی پورته، پورته
کولہ۔

د خاخان خپل انځور کړی تصویر پئ لاس کی وو، چہ مور بی
راغله، د کت پرزی کنبهسته، تصویر ته بی کتل۔
بختیالی "زویه! دا تصویران خلګ به نه یاده وي۔"
خاخان تصویر مور ته ونيو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده۔"
بختیالی دده د لاسه تصویر ونيو۔

زویه! تردې تصویره مې یو خبره راپه یاد شوه چې له ډبره وخته مې
په زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې۔
خاخان "خنګه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلې تورې غټې سـ"رګې، سره ګني
وېنستان، د سپین مخ پراخه ګردۍ کاسه، او ښائسته مرمړین
غابونه ووينم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کړه، زما و زوی محیب ته . بیا بېرته پښېمانه شم، له ځانه سره ووايم.

يو خود خاخان واده نشته بل که څه هم دوی پښتانه دي، لهجه يې له موره جدا ده، دود او دستور يې له موره جدا دی.
دا وخت يې مور داسې محسوسه کړه چې يو چا غورځيولی دی، زما خبرې اوري.

شاته يې وکتل چې شکیله و زرينه يې وليدې، شک يې په يقين بدل شو، خبره يې واپوله.

"خاخانه زويه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال احوال يې نه دی راغلی، تا يې يو باسخواست (درک) کړی وای، چې روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.
خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ يې روغې ورسره وکړو.
مور يې نارې کړې "زرينې لورې! اوبه راوړه." زرينې چې اوبه راوړې، محیب يې وليدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې يادولې راغلي، محیبه وروره!"

غېږ يې پر وگرځوله، زرينه چې د مورکې نن خويمه ده چې په خوله کې وې، هم دا اوس، اوس يې ياد کړې.
زرينه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکیله ته يې د محیب د راتلو وويل.

شکيلې چې دچای چائينکه پر ښو "زرينې! نن يوه د زړه خبره په خوله درته وکړم، بده خوبه يې نه گڼي."

زرينې چې پيالې په پتنوس کې ښوې "نه نه شكيلې خود يې وکړه،
ولي به يې بده گڼم".

شکيله چې سترگې يې د زرينې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره
وخته مې زړه دا غواړي چې له محيب سره کښېنم، يو څو خبرې
ورسره وکړم".

زرينې چې له اوږه چائينکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه
ورغلم، د را ناره به کړم چې شكيلې دلته راشه، ته هلته يوازي څه
کوې، ته چې راشې، بس روغې به ورسره وکړې".

زرينې چې پتنوس را واخيست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده،
زرينې چې چای ور وړې، پيالې يې ډکې کړې بيا يې ناره کړه
"شکيلې! دلته راشه، ته هلته يوازي څه کوې".

شکيله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرينې
له څنگه کښېنسته.

محبې چې سترگې ورواړولې "شکيلې! څنگه يې؟"

شکيلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې يې مړې وړ
واړولې "زه ښه يم محبې صاحب، ته څنگه يې؟"

محبې چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نيوو "زه هم ښه يم، ستاسو
په کور کې څه حال دی، موږ او اقبال صاحب هم ښه دي؟"

شکيلې چې د زرينې د پروني سپڼسي، په دوو گوتو سره پېچل،
سترگې يې مړې ورواړولې.

"هو ټول ښه دي".

محبې چې د چای اخري پياله کښېنوه، ولاړ شو، د جرايي يې
کښلې.

”لالا! زہ یواری خم، یو خہ کار می دی، بہر تہ ژر راخم.“
شکیلہ تردہ لہ مخہ ووتہ.

محبیب چہ لہ کورہ ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو چہ شکیلہ یی
ولیدہ پہ خیلہ دروازہ کپ ولاړہ وہ، لہ هغی خوا چہ محیب بہر تہ
کور تہ را رھی وو، شکیلہ لا پہ دروازہ کپ ولاړہ وہ، محیب تہ یی
کتل.

محبیب شکی شو چہ ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ یی وکتل،
شکیلہ لا پہ دہ پسی کتل،
د محیب تبیت سرہ گډ وډ شو.

تولہ شپہ یی پر دې سوچ کاوؤ چہ ”د دې نجلۍ خہ مقصد دی، پہ
دروازہ کپ ولاړہ وی؟“

خیر سہار کہ ولاړہ وہ پوښتنہ بے ځینې کوي، سہار چہ محیب را
ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو، ددوی تر کورہ یی و دروازہ تہ کتل،
شکیلہ نہ وہ ښکارہ.

لہ ځان سرہ یی وویل، ”نہ یی ویلی دی چہ پہ ځان کپ وینی، هغہ
پہ جہان کپ وینی“ پہ دې سوچ کپ ددوی تر کور تہر شوی وو چہ
شاتہ یی وکتل، شکیلہ ولاړہ وہ، بہر تہ را غبرگ شو،
شکیلہ چہ دی ولیدو، دروازہ یی بندہ کړہ، ماخوستن یی یوې او
بلې خواتہ وکتل چہ څوک نہ وو، زرینہ تہ یی وویل ”سبا شکیلہ را
وغواړہ، زما پہ کار دہ.“

زرینہ واړہ وځندل ”سمہ دہ ورورہ!“
پہ دا بلہ غرمہ چہ محیب لہ ښارہ راغلی، شکیلہ راغلی وہ،
پہ گونجې تندي او برگو سترگو یی شکیلہ تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چہ پۛ دروازہ کۛ ولارہ یی۔
 شکیلہ چہ لہ خولۛ سرہ یی د پرونۛ خاک نیولی وو، وارہ وارہ یی
 خندل صاحبہ! د دۛ کوخۛ تولۛ بنخۛ پۛ دروازہ کۛ دربرۛ، یوہ
 زہ خونہ یم۔

محیب چہ سر کنبستہ خړولی وو، را پورته یی کړو، پۛ قهر یی ور
 وکتل "منم چہ دربرۛ، خو ته باید داسی ونکړې۔
 زہ چہ کور ته راحم، تا پۛ دروازہ کۛ نہ ووینم۔ کہ مې ولیدې بیا به
 دۛ وخیر ته سترگې وخېژي۔"
 شکیلہ چہ مخ یی د زرینې پۛ خوا وو "سمہ ده صاحبہ! چہ تہ
 راتلې بیا وما ته حال راکوہ۔"

محیب چہ پۛ خونہ دننه کېدو "هو زہ ستاد پلار مزدور یم۔"
 شکیلہ ولارہ شوہ، کټ، کټ ویی خندل، د دۛ پۛ لهجه یی وویل۔
 "یوہ به کوی۔"

دہ چہ پۛ خونہ کۛ خپلۛ کنبلۛ، سترگې یی پۛ هغه بالنست کۛ وې
 چہ دېوال ته پروت وو۔ لہ هغه ځایه یی وویل "زرینې! دا شکیلہ
 پوه کړه، زہ دا نمک حرامې نہ کوم۔ کہ یوچا ولیدو څہ به وای۔ تہ
 خبره یی چہ زہ د دۛ کوخۛ، د هر سړۛ، قدر کوم، خدای تر دۛ
 ځایه را ورسولم، د دۛ کوخۛ خلکو، نن زہ داسی نمک حرامی
 څنگه وکړم؟۔"

زرینې چہ کړۛ سره پوري وهله "سمہ ده وروره! زہ به یی پرہ
 کړم۔"

پۛ دۛ بله ورځ اقبال بابو راغلی، پۛ خونہ کۛ پر کټ داسې ناست
 وو چہ دواړه پښې یی لاندي خړېدې، بختیالی ته یی وویل "د

شکيلي غوڻستنه ده چي زه محيب سره واده کول غواړم، ته خبره يې
زما دغه يوه لور ده او اختيار مې هم ور کړی دی چې دې گوته
پرکښېښوه، بس موږ يې وهغه ته ورکوو، هم موخوښ دی.

بختيالی چې پر کټ بالښت ورته ږدلی "سمه ده وروره، موږ به
صلاح سره وکړو، صلاح نو بل له چا سره کوو، يو شاه جي دی له
هغه سره به ووينو." ماښام چې خاڅان او محيب راغلو، بختيالی د
اقبال بابو کيسه ورته وکړه.

د محيب د ښيښې له اوبو ډک گلاس په لاس کې وو. په اوبو کې
يې کتل چې ويې خنډل "مورې! زه به شرم نه لرم، چې لالا به يې واده
ناست وي، زه به واده کوم."

خاڅان چې د ده وټکو سپينو، وړو غاښونو ته کتل "نه وروره! دې
ته به نه گورو چې ستا واده شته او زما واده نشته.

دې ته به گورو چې زموږ گټه په څه کې ده، دا ښځه چې موږ
غوښتای، په سوالو مو نه شوه پيدا کولای، نن سړی کور ته درته
راغلی دی، په سوالونو يې درکوي.

يو خو ته او دا په خبره سره پوهېږی بل به دي هغه د سکول کار په
جوړ شي.

زه خو هسې هم د ښار ښځه نه کوم. په ما مه پرېشانه کېږه.
زه چې بيا کلې ته لاړشم، په هغه خپلو اوښپنو او شپنو کې به يوه
پيدا کړم.

محيب که هر څومره ځان دلې دورې کړو، خو بختيالی او خاڅان تر
خپله خبر نه تېرېدو.

خو ورڃي ڀس اقبال بابو بيا راغلی، يو ڀنڊ ڪتاب پڻي هم پڻ لاس
کي وو.

له خپلي سره پر کالي کڻڻستو.

”بختيالی! ڇنگه شو خوري صلاح مو وکړه!“

بختيالی ”هو وروره! ماڻهام چي ځاځان راشي، زه او ځاځان به کور
ته درشو.“

اقبال چي د ولاړېدو هڅه کوله ”خوبه مې ده، زه به انتظار کوم. ښه

دی سره وبه رغېږو، تاسو به هم يو څوک لری، زه به پڻي هم لرم.“

بختيالی چي دلته يوازي بيا د سوچونو له دنيا راووته، داسي پڻي

محسوسه کړه. لکه له خوبه چي را وينه شي، له ځان سره پڻي دا

غاړه وکړه.

خپل د خوږم خپل له خه دي

خپل د نورو په نامه دي

ماڻهام چي ځاځان راغلی، بختيالی او ځاځان د اقبال بابو کور ته

ورغلو، ورځ او وخت پڻي سره وټاکلو.

دغه رنگه د بختيالی په ژوند کې. د بنادي اوله ورځ راغله، چي دا

له خوشالي په دې نه پوهېده، چي زه خه وکړم خه نه؟

محیب پڻ ڇپل ڊوٽر کي ناست وو ڇي ڇپل افيسر
وڃو نبتو، ورغلي.

”محیبه! ستا ڊسڪول ڇو ڊوه کاله پوره شو، اوس ٻي ڊ
پڇڊو ار ڊر شوی ڊی. پر لس تاریخه سیکریٽري راڃي،
گوري ٻي.“

تہ هغه استاده ته حال ورکڻه ڇي پڻ هغه ورڃ حاضرہ وي او
يا ٻي ماشومان صفا وي.

محیب وویل ”سمہ ڊه سر! ٻي غمہ شه“ را ووتو.
يو ليک ٻي وليکلو، ڊ ڇپل نائب قاصڊ پڻ لاس ٻي ورکڻو،
ڇي ڊا زمونڊ تر کوزه ورسوه، اقبال صاحب ته ٻي ڊوی پڻ
ڇپله رسوي.

ڊي پڻ ڇپله سهار له ڊرائيوڻه سره پڻ مونٽر کي سپور شو.
کلي ته ورغلي.

ڊ کلي خلگ ٻي پوه ڪڍو ڇي ”ڙه پر لس تاریخه افيسر
راولم. تاسو ڊا ورته وواياست. ڇي ڊا ڃای را پوخ ڪڍه.“

نور ما او ڪار سره پر ٻڌي.
ملڪڊاد ڇي سترگي ٻي ڊڊه پڻ ڇڏه ڪي وي. ڊ يو شناخته
گمان ٻي پر ڪڍو.

”صاحبہ! ڪه ٻي چيري ماشومان طلب ڪڍو.“

محیب چي سترگي بي د سکول د سرای پټه نږېدلې، کنډو،
کنډو دېوال کې وې "هغه زه پوه شوم او کار".
پټه هغه ورځ دینک کاکا هم پټه خلکو کې موجوده وو، دی يې
وپېژندلی.

محیب مخ وړ واراو "کاکا ته هم د دې کلي يې؟".
دینک چي پټه برېتو کې يې خنډل "هو، ولي؟".
محیب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه يې ليدلی".
دینک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم".
محیب: کاکا "بيا خونو ملامت يې".
دینک: "هو ملامت يم".

محیب چي مخ د ملکداد پټه لور وړ واراو "چي ملامت يې
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډۍ وکړه".
دینک چي ده ور خبرمه لاس ونيوو، پټه وره خندا کې يې
وويل،

"عجبه ده، ډوډۍ پټه ما کوې، روپۍ مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوې؟".

محیب چي يې لاس پټه لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوې، مشرد مېرپيانو هم وي".
دینک چي يې لاس له لاسه کېتو "سمه ده تر يوه سېرلي به
تېر شم".

محیب کاکا کور دي ودان.

يوه، يوه ته يې د رخصت لاس په لاس کې ور کاوو، چې
محبيب رخصت شوو.

دينک کور ته راغلی.

"بنځې! عجبده درته وکړم، شاوخوا يې وکتل څوک نه وو.

ته خبره يې د سکول افيسر څوک دی؟"

بنځه چې له گوډي يې اوبه را اخيستي "ته سپړه زه څه په
خبره يم."

دينک چې يې اوبه له لاسه وراخيستي "افيسر محبيب
نومېږي، د بختيالي زوی دی."

بنځه چې د ده د لاس لوبښي ته انتظار وه "دا څه وايې، د
ملکداد پر کور خو خاوري نه وراوړي؟"

دينک چې بېرته لوبښی ور کاوو.

"بنځې! په نيت به يې خدای خبر وي، اوس خو پر لس
تاريخه راځي، د شلو کسانو دوی به ورته کوو."

بنځه چې روانه وه، نوک يې ونيوو "خود يې ورته کوو،
دووی د ده تر سر جاري ده.

سپړه! ته يې بنه پېژنې، د بختيالي زوی دی که بنزی؟"

دينک چې د دې ولاس ته کتل، په لوبښي کې پاته اوبه يې

تويولې "نه زه يې بنه پېژنم، د بختيالي زوی دی، بنزی يې

نه دی، محبيب نومېږي."

پر نهه تاريخه شكيله او اقبال صاحب را ورسېدو.

محبيب چې د سرای په دروازه کې ودرېدو.

"اقبال صاحب ازه که خیر وو، سهار وختی له ماشومانوسره
راخم بیابنه سکول ته که خیر وو خو".

اقبال صاحب چې دننه په دروازه کې ولاړ و "دلې پاته شه،
شکیله خو څه ناولده نه ده".

محبیب چې ده تلو هڅه یې کوله.

"نه نه زه یو ځای میلمه یم".

سهار وختی محیب راغلی، خو ورې نجونه او ماشومان یې
په موټر کې کښنولي وو، دوی یې هم را واخیستو، د
سکول په لور روان شو.

چې کلې ته ورسېدو، د دینک کاکا کور ته ورغلو، هغه یې
بنه خدمت وکړو.

دا یوه حرکت د دینک خوند نه ور کاوؤ، چې وده به یې
وکتل، په برېښو کې به یې وخنډل.

اخیر یې دینک کاکا ته هغه بسکت ور کول، چې له ځانه
سره یې راوړي وو، د افسر د پاره، هغه یې ور کول پوه یې
کړو.

افیسر ډېر ناوخته شو چې دوی ډوډۍ وخوړه، اوس یې د
روانېدو تیارې کوله، د هلکانو نارې شوې "هغه دی بل
موټر راغلی، هغه دی بل موټر راغلی" چې موټر رارسېدو،
دوی د سکول له مخه سره ټول ولاړ وو.

یو درخواست یې د ملکداد په لاس ور کړی و. او بل د
شکیلې.

موټر ودرېدی هغه افسر و. راکښته شو.

محیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افیسر چي گهړي ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، پۀ تاسو خو مې ډېره شپانه وکړه."

محیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې پۀ خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلې درخواستونه ورکړو.

له هغې خوا چي راغلو، افیسر پۀ ولاړې له موټره سره، یو

پیاله چای وڅښلې، روان شو.

محیب راغلو د ډینک کاکا پۀ کور کې يې، ښې پۀ تسلي

چای وڅښلې.

بیا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان پۀ موټر کې

واخیستل، او خپلو خپلو کورنو ته یو وړول،

دی په خپل دفتر ځینې کوز شو. پۀ هغه شپه، شپه يې

ډرائیور له اقبال صاحب او شکیلې سره ولېږلی، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٽ کلي کي د سکول پٽ بهانه سرای شروع کړی.
 که څه هم سرای کچه وو، خو نقشه یې داسې وه چې کلیوال ټول
 ورته حیران وو.
 اوس به محیب یوه نه بله ورځ ضرور کلي ته تلو، یو ورځ خپل
 افسر ور وغوښت.
 "محیبه! ستا هغه کلي ته بهی تله را تله ډېر شول، له هغې
 استادې سره خو دي خبره نه شوه اوږده؟"
 محیب چې د ده ومخته پر چوکی ناست وو، واړه یې وخندل
 "سر! هم داسې یې وگڼه."
 افسر چې پر کاغذ یو څه لیکل.
 "محیبه! خیال کوه داسې نه وي پښتون وطن دی"
 محیب چې نظریې د افسر پټ نری گوتو کې وو "نه نه صاحبه!
 داسې نه ده، هغه استاده ماغوښتې ده، که مې څه هم را واده کړې
 نه ده. سر! زه به نن ټوله کیسه صفا، صفا درته وکړم چې زه دا
 سکول څه ډول علوم او څه مقصد مې دی؟"
 افسر ته یې ټوله کیسه وکړه
 افسر چې قلم یې پر کاغذ برسېره پرېښودی، پټ چوکی کې
 وغځېدو "ښه ښه بس."
 محیبه! له ننه پس ته له دې کلي بند یې، ستا پر ځای به زه دا
 ډیوتی کوم."

محیب چي سر کښته څړولی وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نیولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

”نه سر! وتاته زحمت نه درکوم، زه ور سره پوهېږم.“
افیسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخیستو.

”نه نه سر خلاص کړه، که چیري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کیسه صفا، صفا کوم.“

محیب چي سترگي يې بېرته له افیسره را واپولې.
”نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سړه شي، دامي د مور ارمان دی.“

افیسر چي خپل لیکل شروع کړو.
”بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار.“

محیب چي ولاړېدو.
”سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي.“
له افیسر يې رخصت واخیستو، ښار ته راووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چې ورغلی، بېخي ناوخته وو.
د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو، کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو
دهم لاس و مینځل، ځاځان خندل.
”هلهکه محیبه! شکیله درغلې وه، خو یو څو شپې به دي په کولې،
تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله.“

دی خاموشه ناست وو.

د بختيالی چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته يې وپلټه. لاس يې تم کړو.

"محبيه زويه! څنگه دي کړو سکول؟"

محبيب چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختيالی چې گوله يې په خوله کې وه.

"زويه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محبيب چې له ډوډۍ سوځلي ځايونه بېلول "مورې! ما شروع کړی."

بختيالی چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زويه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محبيب چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افيسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کيسه ورته وکړه.

بختيالی چې سترگې يې په غابونو کې وې. زرینې سره يو ځای کول.

"زويه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېښانه وو چې دا هلک اوس څه شو چې نه راځي."

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تيار يم. زغ ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاريخ مونږ دی معلوم

کړی.

محبيب چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرینې سره روغې وکړو.

بختیالی: "خاخانه زویه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر خبره وږغېږه".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خوستا او دللا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرینه کې وې، سره نغښتي
دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په
انتظار کې وه.

"زویه! کار خود زما او دللا دی، موږ دا هڅه په دې وکړه چې
داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، موږ دلته د واده تاریخ

معلوم کړو".

ماښام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار
یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.

بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته
وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پر وږنی پر سر کړو
"راځه راځه خدای دې راوړه".

اقبال صاحب چې خپلې کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟".

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول
ته کښېنه، رابۀ شي.

خاخان هم له خوښۍ راووتو، دروغې پر وخت چې دده ولاړېدو
هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالښت ته څنگ ووهلو.
اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه
روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازيله ده چې هره ورځ
راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلۍ شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په
خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې
پکښې دي،

په یوه کې د نجلۍ شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره
کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژړغوني انداز یې وویل "را
روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیرته لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم."

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدو سره سم ولاړ شو "د خدای په
امان".

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه."

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه "زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لا ژړغونی وو."

او بالاخير هغه اتوار هم راغلی چې اقبال صاحب او بنخي ژړل،
 خا خان او بختیالی لاسونه سره کړي وو، یو هم له خوشالی پټه
 خپلو جامو کې نه ځایېدلو، د کوڅې بنخي یې له کوره وتې او پټه
 کور ننوتې.

ماښام د کوڅې د ټولو خلکو ډوډۍ د دوی پټه کور کې وه.

د واده دوي مياشتې پس، محيب خپلې ډيوټۍ ته لاړ.
دورې يې له خپل افيسر سره وليدل، خپل حال يې وركړو.
"سرا ته اوس خپل حال راکړه، څنگه يې زما له قريبانو سره،
په ژبه پوهېږي او كار پرڅه حال دی، تر كومه ځايه رسېدلی
دی؟".

افيسر چې په بربتونو کې خنډل، دده پر مخ يې دوو، وړو
تازه ټپونو ته کتل.

"محيبه! کار ډېر ښه روان دی، قريبان دي هم نور ښه دي، يو
په دينک مي سر نه خلاصېږي چې څنگه سړی دی؟، خير
زياته كار سر ته رسېدلی دی، يوه مياشت كه يې لا وغوښته.
دا يوه سړي څه ستړی كړی يم، لكه هغه نجار ډېرې روپۍ يې
پاته دي، له ماسره وې نه چې وركولې مې.
زما كور به و تاته نه وي معلوم، شپېته تنه دي، د مزدورۍ
يې يوزه يم.

زموږ كورونه خو ښه در معلوم دي چې گټې يې يو، خټې يې
سل".

محيب چې جېب ته لاس كړو، د روپو بنچې يې راكښې.
"سرا غم يې مه كوه، روپۍ مې راوړې دي، هم ستا كار په
كېږي هم زما".

محیب چي له چوکی ورولاړ شو، صاحب ته یې روپی ورکولې.

"د سرای کار خو که خیر وو، زیاته پای ته رسېدلې دی. هغه د سکول بیلانگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گنلې.

"محیبه! هغه کار تېکدار اخیستی دی، تېکدار مې پوه کړی دی، تر هغه به کار نه شروع کوي چې ته پکې کله نه یې ورغلی؟"

محیب چې افیسر ته ورکړې هغه بقیه روپی یې و جیب ته کولې.

"سر! بیا خودي ډېر بنه کړي دي؟"

افیسر چې نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر راواخله. "محیبه! پته دې کې خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخله، کور ته لاړ شه، زه پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څه بنه نه ښکاري، دینک سپک، سپک کېږي داسې نه وي، کلیوال ټول پته دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نه کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چې خپله حاضري یې لگوله "افیسر! نن دریم دی؟"

افیسر چې بېرته د ده له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! را روان یوه تاریخ ته به که خیر وو، کار مکمل وي. که څه پاته وو بیا به یې وکړو."

ته به پر یوه تاریخ کله راولې، زه به دورې درته ولاړ یم؟"

محیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افیسر چي گهړي ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، پۀ تاسو خو مې ډېره شپانه وکړه".

محیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې پۀ خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلې درخواستونه ورکړو.

له هغې خوا چي راغلو، افیسر پۀ ولاړې له موټره سره، یو

پیاله چای وڅښلې، روان شو.

محیب راغلو د ډینک کاکا پۀ کور کې يې، ښې پۀ تسلي

چای وڅښلې.

بیا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان پۀ موټر کې

واخیستل، او خپلو خپلو کورنو ته یو وړول،

دی په خپل دفتر ځینې کوز شو. پۀ هغه شپه، شپه يې

ډرائیور له اقبال صاحب او شکیلې سره ولېږلی، کور ته يې

ورسولو.

محیب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره كوله.
 "يوه بلا يې نه وهي، مستان هر ځای وخت تېره ولای شي."
 محیب د اوبو له چنبلو سره سم ولاړ شو، خپلې خونې ته لاړ.
 يوگړی وروسته شكيله هم ورغله، د پلنگ پرزی
 كښېنسته، د محیب يو لاس يې په لاس كې ټينگ ونيوو.
 "ستا څه خيال دی، شڪيلي چي دومره سپين سترگي كولای
 شوه، اوس به له تاسره په هغه كلي كې د ژوند شپې او ورځې
 نه كړي تيري."
 په دې بل ماښام چي اقبال صاحب راغلی، محیب لاړو، شاه
 جي يې تر لاس نيولی راوستو.
 ډوډی راغله، وخورله شوه.
 له ډوډی وروسته، شنې چای راغلې
 محیب، شاه جي ته د چای پيال وړپورته كوله.
 خاڅان چي خبره يې په دې ډول ياده كړه.
 "شاه صاحب! زموږ ټوله كورنۍ څه، زموږ لمسبان او
 كړوسبان به ستا احسان منو، موږ خدای تر دې ځايه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستا له درسه وروسته، موږ ټولو هغه سړی هېر كړه، چا چي
 و موږ ته يې پر زړونو داغونه را ټيټي وو، په كوټلو زړونو مو
 د ژوند د تېرېدلو لار، تارا ښولې وه، پر هغه لاره خو موږ نه
 دی تر دې ځايه سفر را وکړو."

شاه جي ڇي پڻ رڀڙد ٻڌلي لاس پيال نه نيولي وه "خاخانه استا
ده خبري پڻ مقصد نه شوم پوه؟"

خاخان ڇي د مور له لوره سترگي د ده پڻ خوا واپولي.
"شاه صاحب! ته نه ٻي ملامت، وماته خبري درک نه راکاوڻ
ڇي له کومه خايه ٻي شروع ڪرم، موڊ اراده ڪري ده، خپل
کلي ته پڻ ڪله ڄو."

شاه جي ڇي د خپل سر پر تڪو سپينو وڻستانو لاس تهر اوو.
"خاخانه! دا زما فرض وو، ما خپل فرض پوره ڪري دي، له
تاسو سره مو يو احسان هم نه ڏي ڪري."

خاخان ڇي خپله پيال به ڏکوله.
"شاه صاحب! ته ڪه ٻي احسان نه بولي، موڊ ٻي احسان
گهو، نور بدل خو ٻي موڊ نه شو درکولاي، دا رسته به تر
مرگه در سره پالو."

له ڊي وروسته ٻي شاه صاحب او اقبال صاحب رخصت ڪرو،
شاه صاحب محيبت تر لاس نيولي ڪور ته بوتلو.
پاته ورڃي ٻي خپل ڪارونه سره سم ڪرو.

د هغه تاريخ پڻ ورڃي ٻي يوه لاري او يو موٽر ونيو، ماڻنام
له ٻي ڏکوحڻي ڏٺو، خلگو ڏوڏي وڪري ڇي نه شيعه، نه
عسائي او نه هندو پاته شو.

له ڏوڏي وروسته ٻي لاري ته ڪور ورواچاورد.
له ٺولو سره ٻي خداي پڻ امانتي وڪرو.

شاہ جي، جبينه، اقبال او د اقبال بڻخه د بڻخو و موتر ته ولاړ وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بڼکې خڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پښینه.
چې کلي ته ور ښکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای
څنگ ته ناست وو چې لاری او موتر یې پټه نظر شو.
افسر چې موتر او لاری ولیدو.

"دینکه اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."
دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ویل.

افسر د ده تندي ته کتل، واړه واړه یې خندل "ولي؟
زه څه لېونی درته ښکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په
څله مي لاس نیولي وو،

دینک نا کراره شو، په خفاسته لاړو، خپله بڻخه او ماشومان
یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.
"د بختیالی ترورۍ کډه راغله، د بختیالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختیالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې
اورېدلي وو.

دوی پټه سرای کې خپل کور سره سماوو، ماښام تیاره
کلیوالو ډوډۍ ورته راوړه.

پټه هغو کې یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې پټه یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډۍ یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډۍ وخوړه، وروسته بیا د کور پټه سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

سهار چې راووتو، په کلي کې اواز وه، ملکداد براهیه د شپې
بار شوی دی. ....

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library